

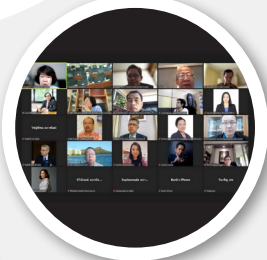

ธนาคาร ^{จุฬาร} ฅมอง

สื่อสร้างสัมพันธ์ สรรค์สร้างสังคม

ฉบับที่ ๒๔ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๕

- รัชชาติ รุ่งและรุ่ง อยางไร
- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับทิศทางการพัฒนาประชากรในอนาคต
- การพัฒนาอำเภออย่างบูรณาการสู่แผ่นดินสามัคคีสูง (ประจวบสุวรรค์บนดิน)
- การจัดการด้านการเงิน : ความรู้พื้นฐานเพื่อความมั่นคงและมีอิสรภาพในชีวิต
- ตัวอย่างการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน :
“การส่งเสริมการตลาดแบบบูรณาการเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและการจ้างงานเพื่อชุมชนบริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด”

บทบรรณาธิการ

เมื่อปี ๒๕๖๓ ที่ธนาคารสมองดำเนินงานครบ ๒๐ ปี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) ได้เตรียมการและกำหนดจัดงานครบรอบ ๒๐ ปี เพื่อเทิดพระเกียรติและเผยแพร่พระเกียรติคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และผลการดำเนินงานของวุฒิสภา ธนาคารสมองให้สาธารณชนได้รับรู้รับทราบ แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-๑๙) ทำให้ต้องเลื่อนการจัดประชุมออกไปถึง ๒ ครั้ง ตามมาตรการแนวทางการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-๑๙ มีแนวโน้มดีขึ้นเป็นลำดับ จึงได้กำหนดจัดการประชุม “๒๐ ปี ธนาคารสมอง พลังอาสาร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม” อีกครั้งหนึ่ง ที่ยังคงคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมประชุม จึงใช้วิธีการถ่ายทอดสดผ่านระบบออนไลน์ (Live Streaming) เป็นหลัก โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดงานและปาฐกถาพิเศษผ่านระบบออนไลน์ และทอดพระเนตรนิทรรศการเสมือนจริง (Virtual Exhibition) ในวันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ เริ่มงานเวลา ๑๕.๐๐ น.

จึงขอเรียนเชิญวุฒิสภาฯ ทุกท่าน ภาควิชาที่เกี่ยวข้อ และประชาชนที่สนใจ ร่วมรับเสด็จในพิธีเปิดงาน และเข้าร่วมประชุมทางออนไลน์โดยพร้อมเพรียงกัน โดย สศช. และ มพท. จะจัดส่งหนังสือเชิญไปยังวุฒิสภาฯ ทุกท่าน และภาควิชาที่เกี่ยวข้อ พร้อมแจ้งรายละเอียดการเข้าร่วมงาน ทั้งนี้ สศช. จะจัดการอบรมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนการเข้าร่วมประชุม และซักซ้อมการเข้าร่วมประชุมก่อนวันงานอีกครั้งหนึ่ง ส่วนจะเป็นเมื่อใดจะแจ้งให้ทราบต่อไป

เมื่อได้รับทราบข่าวดีกันไปแล้ว กลับมาสู่เนื้อหาสาระของจุลสารฉบับนี้ที่มีความหลากหลายเช่นเดิม เริ่มต้นจากคอลัมน์ก้าวทันโลก “**รัฐชาติ รุ่งและรุ่ง อย่างไร**” กล่าวถึงภาพรวมวงจรชีวิต

ของรัฐชาติมหาอำนาจต่าง ๆ ในระยะเวลา ๕๐๐ ปีที่ผ่านมา ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดวงจรของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่อย่างรุ่งเรืองถึงขีดสุด แล้วดับไป ของบรรดาประเทศหรือจักรวรรดิมหาอำนาจต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในการจัดระเบียบของโลก คอลัมน์ทิศทางอนาคตประเทศไทย “**ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับทิศทางการพัฒนาประชากรในอนาคต**” นำเสนอเนื้อหาสาระและผลการระดมความคิดเห็นในประเด็นร่างแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว บัญชีกระแสการโอนประชากร (NTA) กับผลกระทบทางการคลังจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทย บทความน่ารู้ “**การพัฒนาอำเภออย่างบูรณาการสู่แผ่นดินสามมิติ**” เป็นการออกแบบระบบและโครงสร้างให้ทุกคนและทุกองค์กรร่วมกันสร้างแผ่นดินสามมิติ และจัดการพัฒนาอย่างบูรณาการสู่องค์กรร่วมที่สมดุล โดยเริ่มต้นที่ชุมชน-ตำบล-อำเภอ ซึ่งเป็นฐานรากที่ต้องสร้างให้แข็งแรงก่อน และขยายไปยังจังหวัดและประเทศชาติ

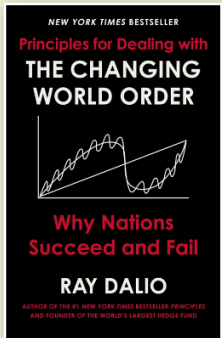
นอกจากนี้ คอลัมน์สารพันสรรพหามาฝาก “**การจัดการด้านการเงิน : ความรู้พื้นฐานเพื่อความมั่นคงและมีอิสรภาพในชีวิต**” เสนอความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงิน การบริหารจัดการหนี้ และภัยทางการเงิน ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ทุกคนต้องเกี่ยวข้องไม่มากก็น้อย และตัวอย่างการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน “**การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและการจ้างงานเพื่อชุมชน : บริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด**” ซึ่งก่อตั้งตามพระราชกระแสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการดำเนินกิจการในรูปแบบธุรกิจเพื่อสังคม สามารถสร้างงานและอาชีพ และสินค้ามีคุณภาพ ปลอดภัยและราคาจับต้องได้ นับเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการสร้างสุขให้สังคม ด้วยการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

นับจากนี้ไป เหลือเวลาอีกประมาณ ๒ เดือน จะมีกิจกรรมที่สำคัญที่น่าปลาบปลื้มใจของวุฒิสภาฯ และภาควิชาที่เกี่ยวข้อทั่วประเทศ ที่ได้ร่วมกันสร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง อันเป็นที่มาของการก่อเกิด “**ธนาคารสมอง**” ร่วมนับเวลาถอยหลังจนกว่าจะถึงวันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่เรามีนัดกันแล้วพบกันในการประชุม ๒๐ ปี ธนาคารสมอง

รัฐชาติ รุ่งและร่วง อย่างไร

สงครามยูเครน-รัสเซีย หากยังคงยืดเยื้อไปอีกนาน จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจของโลกใบนี้ อันจะนำไปสู่การจัดระเบียบใหม่ของโลก เมื่อวันก่อนผ่ายไควด ดอตไปหาหนังสือใหม่ ๆ มาอ่านประดับสติปัญญาในร้านหนังสือใหญ่ของสยามพารากอน ได้พบหนังสือเล่มใหม่ของ Ray Dalio (มหาเศรษฐีผู้ก่อตั้งบริษัท Bridgewater

Associates ที่ไม่เพียงแต่จะบริหารกองทุนได้ดีเยี่ยม แต่กลับคาดการณ์การเกิดวิกฤตการเงินปี ๒๐๐๘ ได้ถูกต้อง พร้อมด้วยบทบาหนักเขียน The New York Times Bestseller จากหนังสือ ‘Principles : Life & Work’ ที่ตั้งระเบิดในหมู่นักธุรกิจและนักลงทุน จนได้รับการขนานนามว่า “สตีฟ จอบส์แห่งโลกการลงทุน”) ชื่อ **“The Changing World Order”** พิมพ์เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๐๒๑ ก่อนเกิดสงครามยูเครน-รัสเซีย มีสาระที่น่าสนใจที่ภาพรวมวงจรชีวิตของประชาคมมหาอำนาจต่าง ๆ ในระยะเวลา ๕๐๐ ปีที่ผ่านมาว่า เกิดขึ้น ตั้งอยู่แล้วเจริญถึงขีดสุด แล้วดับไปอยู่ตลอดเวลา

Ray Dalio เริ่มต้นบทนำด้วยถ้อยคำพาหนะใหญ่ว่าโลกในวันข้างหน้าจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างที่เราไม่เคยพบเคยเห็นกันมาก่อนในชีวิต แม้จะมีประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่เหมือน ๆ กันในอดีต

เขาสังเกตเห็นว่า มีการพัฒนาที่ยิ่งใหญ่หลายอย่างเกิดขึ้นอย่างที่ไม่เคยเห็นมาก่อนในช่วงชีวิตของเรา แต่การพัฒนาเหล่านี้เคยเกิดขึ้นมาแล้วหลาย ๆ ครั้งในอดีต อีกทั้งยังชี้ให้เห็นปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดวงจรของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่อย่างรุ่งเรืองถึงขีดสุด แล้วดับไปของบรรดาประเทศหรือจักรวรรดิมหาอำนาจต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในการจัดระเบียบของโลกในช่วง ๕๐๐ ปีที่ผ่านมาในแบบแผนเดียวกันทั้งสิ้น รูปแบบที่เห็นว่ายคล้าย ๆ กันและสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การมาบรรจบกันในเรื่องหนี้จำนวนมหาศาล อัตราดอกเบี้ยที่ลดลงมาเหลือศูนย์หรือเกือบศูนย์ ที่นำไปสู่การพิมพ์ธนบัตรจำนวนมหาศาลของเงินทุนสำรองสำคัญของโลก ๓ สกุล (สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และเนเธอร์แลนด์) ตลอดจนความขัดแย้งอย่างรุนแรงทางการเมืองและสังคม ซึ่งมีปัจจัยที่กำหนดความมั่งคั่งและพลังอำนาจในการก้าวขึ้นสู่ความรุ่งเรือง ๘ ตัวแปร คือ (๑) การศึกษา (๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน (๓) นวัตกรรมและเทคโนโลยี (๔) ผลผลิตทางเศรษฐกิจ (๕) ส่วนแบ่งในการค้าโลก

(๖) พลังอำนาจทางทหาร (๗) ความเป็นศูนย์กลางการเงินที่เข้มแข็ง และ (๘) สถานะทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ ปัจจัยทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จให้แก่ประเทศก้าวหน้าเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงจุดสูงสุด โดยอาจแบ่งวงจรกระบวนการเปลี่ยนแปลงจากรุ่งไปร่วงได้ ๓ ระยะ คือ

ระยะขาขึ้น เกิดผู้นำที่เก่งกล้าสามารถเป็นที่เชื่อถือ ศรัทธา ออกแบบระบบดีเลิศ เพื่อความมั่งคั่งและพลังอำนาจ ซึ่งมักจะรวมถึง **ระบบการศึกษา** ที่มีใช้แต่สอนหนังสือทางวิชาการ แต่รวมถึงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดอุปนิสัยที่ดี ความเป็นพลเมือง และการพัฒนาจริยธรรมในการทำงาน **การเกิดนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ด้านเทคโนโลยี** เช่น ชาวดัตช์ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ มากมาย รวมทั้งเรือเดินทะเลที่เดินทางไปได้รอบโลก เพื่อสะสมความมั่งคั่ง เปิดกว้างเรียนรู้รับสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีที่สุดร่วมกัน ทั้งภาคแรงงาน ภาครัฐ และกองทัพทั้งหมดนี้ทำให้ประเทศมีผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้น สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ดีขึ้น จน **ส่วนแบ่ง**

ในตลาดการค้าโลกมีมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากทั้งเงินและสหรัฐฯ ณ เวลานี้ ต่างมีผลผลิตทางเศรษฐกิจและส่วนแบ่งในตลาดโลกมากพอ ๆ กัน เมื่อประเทศเหล่านี้ขยายการค้าออกไปทั่วโลก ก็จำเป็นต้อง **สร้าง**

กองทัพที่เข้มแข็ง ไว้ปกป้องผลประโยชน์ของตน ซึ่งหากทุกอย่างข้างต้นดำเนินการไปด้วยดี ก็จะส่งผลให้รายได้ของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล เกิดการลงทุนด้านโครงสร้างขั้นพื้นฐาน การพัฒนาการศึกษา การค้นคว้าวิจัย ประเทศต้อง **พัฒนาระบบงบประมาณมีส่วนร่วม** ของผู้คนที่มีความสามารถในการสร้างความมั่งคั่ง ส่วนใหญ่จะใช้ระบบนายทุนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจเสรี แม้แต่จีนก็ใช้แนวทางทุนนิยมโดยรัฐ (State Capitalism) มีการ **พัฒนาตลาดทุน** เพื่อให้สามารถแปลงเงินออมภาคประชาชนออกมาลงทุนในตลาดการเงิน จนเกิดการพัฒนาวงจรเศรษฐกิจ ส่งผลให้จักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่เหล่านี้สามารถ **พัฒนาศูนย์กลางการเงินชั้นนำของโลก** ขึ้น เช่น อัมสเตอร์ดัม สมัยที่ดัตช์เป็นเจ้าโลก ลอนดอน พระอาทิตย์ไม่เคยตกในจักรวรรดิอังกฤษ และนิวยอร์กของสหรัฐฯ ในปัจจุบัน รวมทั้งเซี่ยงไฮ้ของจีนกำลังเร่งพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเงินของตนเอง จักรวรรดิทุกจักรวรรดิในโลกนี้ล้วนแล้วแต่เดินไปสู่ความเป็นเจ้ายุทธจักรในเส้นทางเส้นนี้กันทั้งนั้น

ระยะสูงสุด อำนาจความสำเร็จในการก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุดได้เพาะเชื้อแห่งความก้าวร้าวลงสู่ความตกต่ำพร้อมกันไปด้วย ในเวลาที่ผู้คนภายในประเทศมีรายได้สูงขึ้น รวยขึ้น มีอำนาจมากขึ้น ส่งผลให้พวกเขามี **ต้นทุนที่แพงขึ้น ขีดความสามารถในการแข่งขัน**

ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับคนในประเทศอื่น ๆ ที่ยินดีทำงานน้อยได้เงินน้อยกว่า ในขณะที่เดียวกับที่ประเทศอื่น ๆ พวกกัน**ลอกเลียนเทคโนโลยี วิธีการต่าง ๆ ที่นำสู่พลังอำนาจ** ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศมหาอำนาจเดิมยิ่งลดลง ยกตัวอย่างเช่น คนต่อเรือชาวอังกฤษจ้างช่างตัดซ์มาออกแบบเรือที่ดีกว่าและถูกกว่าช่างชาวอังกฤษ จนทำให้อังกฤษสามารถก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจแทนดัชต์ เมื่อคนในประเทศขึ้นนำรายขึ้นก็มักจะ**ทำงานน้อยลง** ใช้เวลาว่างสนุกสนานมากขึ้น คนรุ่นหลังใช้ชีวิตสบาย ๆ ไม่ต่อสู้ดิ้นรนอะไรมาก จนไม่อาจเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ทำงานน้อยลง**หาความล้าราญมากขึ้น ใช้จ่ายเงินเกินตัว ทุ่มนี้ยืมสิน** นำไปสู่ฟองสบู่แตกทางเศรษฐกิจ **ระบบทุนนิยมก่อให้เกิดสภาวะรวกกระจุก จนกระจายช่องว่างรายได้มีมากขึ้น** คนรวยมีอิทธิพลในระบบการเมือง ลูกหลานว่านเครือเป็นอภิสิทธิชน ความแตกต่างระหว่างคนมีกับคนไม่มีในสังคมตราบดีที่มาตรฐานการครองชีพของคนส่วนใหญ่ยังเพิ่มขึ้น ช่องว่างและความไม่พอใจเหล่านี้จะยังไม่ถึงขั้นระเบิดออกมาเป็นความขัดแย้งในช่วงเวลาของการก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุด

สภาพทางทางการเงินของประเทศมหาอำนาจขึ้นน่าจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไป**การมีทุนสำรองเงินตราทำให้มีสิทธิพิเศษมากกว่าคนอื่น**มากมายสามารถ**กู้เงินได้มากขึ้น** ซึ่งทำให้**หนี้สินมากขึ้น** ซึ่งนับว่าช่วยเพิ่มอำนาจในการใช้จ่ายเงินในระยะสั้น แต่สร้างความอ่อนแอในระยะยาว ในที่สุดหนี้ไม่พ้น ประเทศมหาอำนาจนั้นก็**กู้เงินเกินขนาดจนมีหนี้สินล้นพ้นตัว**กับต่างประเทศผู้ให้กู้ ในขณะที่การก่อหนี้สามารถเพิ่มอำนาจซื้อในระยะสั้น แต่กลับทำให้**ค่าของเงินของประเทศลดลงในระยะยาว** เพราะการกู้เงินชำระไวซึ่งพลังอำนาจของชาติเกินขอบเขตปัจจัยพื้นฐาน นำมาใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศและใช้จ่ายทางด้านกำลังทหารที่เกิดจากการขัดแย้ง เพื่อรักษาจักรวรรดิของตนไว้ เป็นวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้น ในที่สุดการครอบครองจักรวรรดิกลับกลายเป็นเรื่องที่มีค่าใช้จ่ายต้นทุนสูง ไม่คุ้มค่า เช่นในกรณีจักรวรรดิอังกฤษต้องสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเยอรมันคู่แข่ง จนนำไปสู่การแข่งชันการสร้างอาวุธราคาแพง ๆ และสงครามในที่สุด **ประเทศมหาอำนาจขึ้นนำที่รวยกว่า ตกเป็นหนี้ด้วยการกู้เงินจากประเทศที่จนกว่าแต่มีเงินออมมากกว่า ซึ่งเป็นสัญญาณแรก ๆ ของการปรับเปลี่ยนหัวอำนาจ** อย่างเช่นสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษ ๑๙๘๐ มีรายได้ต่อหัวมากกว่าจีนถึง ๔๐ เท่าตัว และเริ่มกู้เงินจากจีน ซึ่งต้องการออมทรัพย์เป็นดอลลาร์ที่ใช้เป็นทุนสำรองเงินตราของโลก เมื่อใดที่จักรวรรดิมหาอำนาจขึ้นนำหาผู้ให้กู้รายใหม่ ๆ ไม่ได้ ประเทศที่ถือครองสกุลเงินของตนจะพยายามหาทางขายหรือออกมาจากการถือครอง แทนที่จะซื้อ ออม ให้กู้ หรือกลับเข้าไป ทำให้พลังอำนาจของจักรวรรดิเริ่มเสื่อมลง

ระยะร่วงโรย มักจะเกิดจาก**ความอ่อนแอทางเศรษฐกิจภายใน ควบคุมไม่กับความขัดแย้งกันเองหรือมาจากการสู้รบที่มีค่าใช้จ่ายสูง**นอกประเทศหรือทั้งสองอย่างรวมกัน โดยทั่วไปแล้ว ภาวะร่วงลงมามักจะค่อยเป็นค่อยไปก่อน แล้วจู่ ๆ ก็พังครืนลงมาเลย เมื่อ**มีหนี้พอกพูนขึ้น**

เป็นจำนวนมหาศาล เศรษฐกิจตกต่ำ จักรวรรดิไม่อาจก่อหนี้เพิ่มมาใช้หนี้ได้ เกิดภาวะ**แร้นแค้นภายในประเทศ** จนมีทางเลือกเพียงสองทางคือ **ไม่เบียดหนี้ก็พิมพ์ธนบัตรเป็นเงินใหม่เพิ่มขึ้น** ตอนแรกก็น้อย ๆ แต่ในที่สุดก็เป็นจำนวนมาก ทำให้**ค่าของเงินลดลงและเกิดเงินเฟ้อ** มาถึงจุดนี้ก็มักจะนำไปสู่**ความขัดแย้งกันภายในประเทศ**ระหว่างคนรวยคนจน รวมทั้งคนต่างศาสนา และเผ่าพันธุ์ การเหยียดผิวเกิดความสุดโต่งทางการเมือง ประชาชนนิยมของฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวา พวกที่เป็นซ้ายพยายามหาทางกระจายความมั่งคั่ง ส่วนพวกฝ่ายขวายามรักษาสถานะเดิม ให้ความมั่งคั่งยังรวมตัวอยู่ในพวกคนรวย ช่วงเวลานี้เป็นช่วงของการแอนตี้ระบบนายทุน ความขัดแย้งภายในประเทศทวีความรุนแรงมากจนบานปลาย เกิด**การปฏิวัติหรือสงครามกลางเมือง**ในรูปใดรูปหนึ่งเพื่อกระจายความมั่งคั่งกันใหม่ การเปลี่ยนแปลงอาจเป็นไปอย่างสันติก็ได้ แต่มักจะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง เช่น ในกรณีของเยอรมนี ญี่ปุ่น สเปน รัสเซีย และจีน เป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับภายนอกประเทศ ความขัดแย้งรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ระหว่างมหาอำนาจเดิมกับผู้ท้าทายใหม่ **ความขัดแย้งจะกลายเป็นวิกฤติระหว่างประเทศ**ที่หนักหน่วง หากภายในประเทศมหาอำนาจเดิมมีการแตกแยกกันภายใน ซึ่งมหาอำนาจใหม่จะใช้โอกาสบ่อนทำลาย นำจุดอ่อนมาใช้ประโยชน์ และมีความเสี่ยงเป็นพิเศษ สามารถสร้างเสริมกำลังรบขึ้นมาให้เข้มแข็งพอ ๆ กัน

การแข่งขันกับประเทศที่เข้ามาเป็นคู่แข่ง ทำให้จำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อปรับปรุงกองทัพ ในขณะที่รายได้ของประเทศลดลงเนื่องจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้งจึงมักจะลงเอยด้วยการประลองกำลังกัน จักรวรรดิต้องเผชิญกับการตัดสินใจว่าจะถอยหรือสู้ **ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำมักจะก่อให้เกิดการแย่งชิงอำนาจและความมั่งคั่งกันจนนำไปสู่สงครามแบบใดแบบหนึ่ง** สงครามมีราคาแพงมากในเวลาเดียวกัน **สงครามก่อให้เกิดการจัดระเบียบในโลกกันใหม่**ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงใหม่ทางด้านอำนาจและความมั่งคั่ง เมื่อผู้ถือเงินสกุลและพันธบัตรของประเทศมหาอำนาจเดิมเป็นทุนสำรองหมดความเชื่อมั่น และนำออกมาขายกันจนเกลี้ยง เมื่อนั้นนับได้ว่าวงจรใหญ่ของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปเป็นอันจบลง อันนำไปสู่การจัดระเบียบโลกกันใหม่

ปัจจุบัน ความขัดแย้งแข่งขันความเป็นเจ้าโลก ระหว่างมหาอำนาจสหรัฐฯ ขึ้นนำและจีนทวีความรุนแรง จากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ Ray Dalio ให้ความเห็นว่า แม้สหรัฐอเมริกาในปัจจุบันกำลังยังไม่เสื่อมถอยถึงขนาดนั้น แม้จะประสบกับปัญหาในหลายมากมาย เช่น มีหนี้ขนาดใหญ่ยักษ์ มีการใช้จ่ายเกินตัว มีการพิมพ์เงินออกมาเพิ่มหนี้ อีกมากมายก็ตาม แต่การแห่ถอนเงินดอลลาร์ยังไม่เกิดขึ้น ความขัดแย้งต่าง ๆ ภายนอกประเทศก็ยังไม่ถึงขั้นบานปลายกลายเป็นสงครามที่ตัดสินแพ้ชนะ จนสูญเสียอำนาจในการกำหนดระเบียบของโลกใหม่ ซึ่งประเทศเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตที่ต้องเผชิญกับวงจรการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟันไม่มี หนี้ไม่พ้น ตามกฎธรรมชาติ ประเทศก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามวงจร รุ่งแล้วร่วงอย่างหนีไม่พ้น เราคงต้องยอมรับความจริงนี้ และพยายามที่จะดูแลตรวจสอบสัญญาณชีพต่าง ๆ ในตัวให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ เพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรง มีอายุยืนยาว

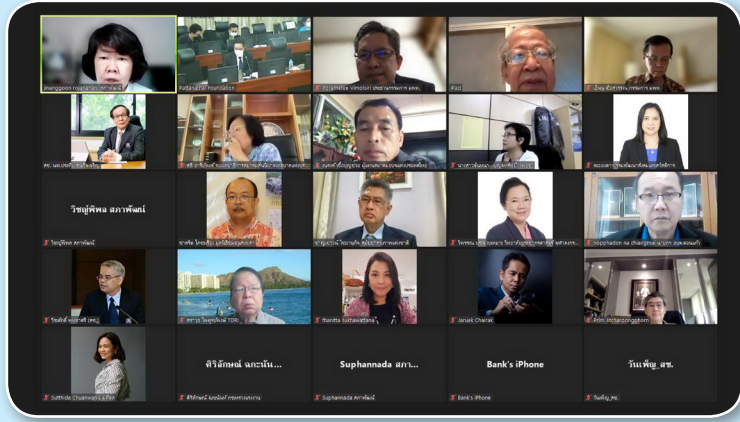
มีคุณภาพชีวิตที่ดีให้นานที่สุด..สัญญาณ...

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

โครงสร้างประชากรกับทิศทางการพัฒนาประชากรในอนาคต

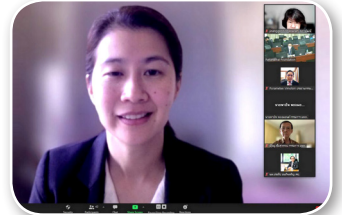
มูลนิธิพัฒนาไทและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นเจ้าภาพหลักจัดเวทีทิศทางอนาคตประเทศไทย ครั้งที่ ๕ ในหัวข้อ **“แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว”** เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาประชากรในระยะยาวที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมี **นางสุพัฒน์ดา เลหาชัย** นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สศช. นำเสนอ “บัญชีกระแสการโอนประชาชาติ (NTA) กับผลกระทบทางการคลังจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทย” **นางสาวภัทรพร เล่าวงศ์** ผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุนพัฒนาสังคม สศช. นำเสนอ “ร่างแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๘๐” และ **นายพนพล ณ เชียงใหม่** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว “การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ อบต.ดอนแก้ว” กรณีตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บางแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ซึ่งสถาบันพระปกเกล้า (พป.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) และภาคีเครือข่ายเข้าร่วมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อความครบถ้วนสมบูรณ์และสามารถนำไปขับเคลื่อนงานต่อไปได้

พื้นฐานองค์ความรู้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทย

บัญชีกระแสการโอนประชาชาติ

บัญชีกระแสการโอนประชาชาติ (National Transfer Accounts : NTA) เป็นการบันทึกกระแสการโอนเงินระหว่างประชากรวัยต่าง ๆ ในประเทศไทย บนแนวคิดที่ว่ารายได้ของแต่ละคนจะไม่สม่ำเสมอตลอดช่วงชีวิต โดยวัยเด็กและสูงอายุจะมี

รายได้ต่ำ และวัยแรงงานหรือกลางคนจะมีรายได้สูง ขณะที่การบริโภคจะมีความสม่ำเสมอและไม่ผันผวนตามรายได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์และออกแบบนโยบาย

สาธารณะ ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทย ที่จะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Aged Society)” ในปี ๒๕๖๖ และ “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super-aged Society)” ในปี ๒๕๗๖

จากการวิเคราะห์ NTA ปี ๒๕๖๒ พบว่า ในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมา การขาดดุลงบรายได้ของประเทศไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงวัยแรกเกิดจนถึงช่วงต้นของวัยแรงงาน (อายุ ๐-๒๔ ปี) และช่วงวัยสูงอายุ (อายุ ๕๘ ปีขึ้นไป) จะขาดดุลงบรายได้จากแรงงานและรายจ่ายจากการอุปโภคบริโภค ขณะที่ช่วงวัยแรงงาน (อายุ ๒๕-๕๗ ปี) จะเกินดุลงบรายได้ดังกล่าว ทั้งนี้ กลไกชดเชยการขาดดุลงบรายได้ในแต่ละช่วงอายุจะอาศัยเครื่องมือที่แตกต่างกัน โดย **ช่วงวัยแรกเกิด** อาศัยการโอนของภาคเอกชนเป็นปัจจัยหลัก และการโอนของภาครัฐเป็นส่วนสนับสนุน **ช่วงวัยแรงงาน** มีรายรับค่อนข้างสูงเกิดส่วนเกินจากการบริโภคในระดับสูง และสามารถโอนส่วนเกินดังกล่าวไปช่วยชดเชยการขาดดุลงบรายได้ของช่วงอายุอื่น ๆ ได้ และ **ช่วงวัยสูงอายุ** เป็นช่วงที่เกิดการขาดดุลงบรายได้อีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น การจัดสรรสินทรัพย์สุทธิ การโอนจากภาครัฐและภาคเอกชน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการชดเชยช่องว่างดังกล่าว โดยภาครัฐช่วยเหลือการขาดดุลงบรายได้เพิ่มขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ภาระทางการคลังของประเทศมีแนวโน้มเกิดสถานะติดตัว เนื่องจากระดับการจ่ายผลประโยชน์ที่เพิ่มสูงขึ้น แต่รายรับที่ช่วยสนับสนุนลดลง ส่งผลให้สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๗๐-๒๕๘๓ คาดว่าส่วนเปลี่ยนแปลงของหนี้สาธารณะต่อ GDP ในปี ๒๕๘๓ จะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔๑

ผลการจัดทำ NTA นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประกอบด้วย (๑) การสร้างงาน สร้างโอกาส และสร้างรายได้ รวมทั้งการพัฒนา กลไกเพิ่มผลิตภาพแรงงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถวัดผลลัพธ์ การพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม (๒) การสร้างความเข้มแข็งทาง การเงินของครัวเรือน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และ (๓) การปรับปรุงระบบการคลังของประเทศ เพื่อสร้างสมดุล ทางการคลังและยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

ร่างแผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศ ในระยะยาว พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๘๐

สถานการณ์ประชากรของไทย ประกอบด้วย (๑) การเกิดลดลง จาก ๑.๒ ล้านคนต่อปี ในปี ๒๕๓๘ เหลือ ๐.๕๔ ล้านคน ในปี ๒๕๖๔ และ เด็กที่เกิดจากแม่วัยรุ่น (๑๐-๑๙ ปี) ปีละ ๑๐๔,๒๘๙ คน และมีการคลอดซ้ำ

ในกลุ่มเดียวกัน จำนวน ๑๒,๗๐๒ คน สะท้อนถึงการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม (๒) คนไทยมีปัญหาเชิงคุณภาพ และรายได้ไม่เพียงพอ อาทิ ผู้หญิงเข้าสู่ตลาดแรงงานน้อยกว่า ผู้ชาย กลุ่มเปราะบางจำนวนมากยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพ แรงงานมากกว่าร้อยละ ๕๐ อยู่นอกระบบประกันสังคม ผู้สูงอายุประมาณ ๑ ใน ๓ ของผู้สูงอายุทั้งหมด มีฐานะยากจน และต้องพึ่งพารายได้จากแหล่งอื่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว อ่อนแอลง (๓) ประชากรไทยมีอายุขัยเฉลี่ยยืนยาวขึ้น แต่การเสียชีวิตก่อนวัยอันควรก็อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะจากโรค ไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และ (๔) มีการย้ายถิ่นภายในประเทศ เป็นหลัก ส่วนการย้ายถิ่นระหว่างประเทศเป็นการเข้ามา ของแรงงานทักษะต่ำจากประเทศเพื่อนบ้าน

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านประชากร ได้แก่ (๑) สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทั่วโลก เกิด Care Economy ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวระยะยาว (๒) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เกิด Digital Nomad ทำให้คนสามารถใช้ชีวิตตามสถานที่ต่าง ๆ ของโลก และสามารถทำงานสร้างรายได้ผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ คนต่างชาติจำนวนหนึ่งต้องการมาทำงานในประเทศไทย คนมีอายุ ยืนยาวขึ้นจึงต้องมีระบบบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพรองรับ แต่อาจเกิดความเหลื่อมล้ำจากราคาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทางการแพทย์ที่มีราคาค่อนข้างสูง (๓) การดำเนินชีวิตของประชากร รุ่นใหม่และแนวโน้มครอบครัวไทยมีขนาดเล็กลง ครอบครัวที่มีสมาชิก ๑-๒ คนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๘ เป็นร้อยละ ๒๐ ขณะเดียวกัน ครอบครัวที่มีขนาดใหญ่มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๗๕ เหลือร้อยละ ๕๒ และมากกว่า ๑ ใน ๓ สมาชิกในครอบครัว

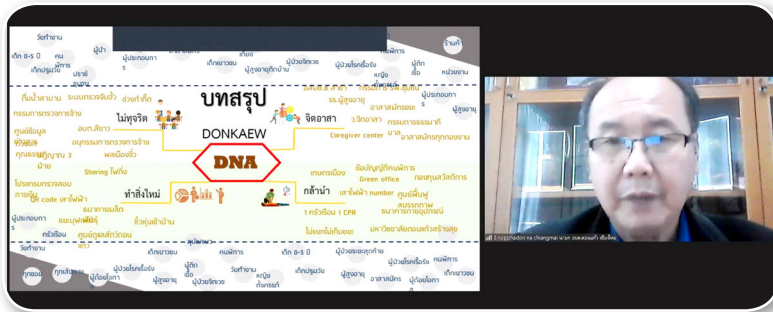
ไม่ได้อยู่พร้อมหน้าพ่อแม่ลูก (๔) การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ สะท้อนจุดอ่อนของสวัสดิการสังคม ประชาชนประมาณ ๑.๑ ล้านคน มีความเสี่ยงที่จะตกงาน และอีก ๓.๖ ล้านคน มีความเสี่ยงที่จะมีรายได้ลดลงอย่างมาก ส่งผลให้หนี้สิน ครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมทั้งปัญหาความรุนแรง ในครอบครัว ภาวะความเครียด และการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับประชากรไทยในปี ๒๕๗๕ คาดว่า (๑) สัดส่วน ประชากร Gen Z ประมาณร้อยละ ๔๐ Baby Boomer ลดลง เหลือเพียงร้อยละ ๑๕ ของประชากรไทย (๒) เด็กรุ่นใหม่ คู่กันเคยและมีทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลสูง ขณะที่เด็กอีกส่วน ยังขาดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยี การผลักดันค่านิยมใหม่ ๆ และเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง อาทิ Work-life Balance (๓) ประชากรบางส่วนยังไม่สามารถปรับการใช้ชีวิตเพื่อสุขภาพ ที่ดีได้ ก่อให้เกิดความสูญเสียและเป็นภาระต่อสวัสดิการ ของรัฐ และรายได้และเงินออมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และ (๔) มีการดำเนินชีวิตแบบผสมผสานจากแรงงานต่างชาติ ในรูปแบบใหม่ อาทิ ผู้เร่ร่อนดิจิทัล (Digital Nomad) หากขาด การส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานภายในประเทศที่ตีพอ แรงงานไทยที่มีทักษะสูงจะถูกดึงดูดไปทำงานในภูมิภาคอื่น ของโลกที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

ดังนั้น กรอบแนวทางการพัฒนาประชากรในอนาคตคือ ส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ ทั้งจำนวนและคุณภาพประชากร สร้างความมั่นคงในชีวิตในวัยสูงอายุ รักษาคนเก่งให้ทำประโยชน์ แก่ประเทศ และจัดระบบสนับสนุนคุณภาพชีวิตครอบคลุม ตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ด้าน ได้แก่ (๑) **การสร้างครอบครัวที่มีคุณภาพ และพัฒนาระบบ ที่เอื้อต่อการมีและเลี้ยงบุตร** โดยผลักดันการพัฒนาครอบครัว เป็นวาระสำคัญของชาติ พัฒนาทัศนคติถึงหน้าที่ของทุกคน ที่ต้องช่วยกันดูแลเด็กทุกคน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การตั้งครรภ์ และการดูแลครอบครัว (๒) **พัฒนาและยกระดับ ผลิตภาพประชากร** ส่งเสริมและยกระดับระบบการศึกษาให้มี คุณภาพและรู้เท่าทันโลกดิจิทัล พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอด ชีวิตที่บูรณาการทรัพยากรภาครัฐและเอกชน พัฒนาระบบข้อมูล และการจัดทำกลุ่มทักษะ วิเคราะห์อาชีพจำเป็นอย่างใหม่ ๆ เพิ่ม กำลังและคุณภาพแรงงานกลุ่มเปราะบาง ส่งเสริมการจ้างงาน ตามสมรรถนะ รักษา Talent ไทย (๓) **ยกระดับความมั่นคง ทางการเงิน** โดยให้ความรู้ทางการเงิน ปลูกฝังทัศนคติและ สภาพแวดล้อมที่จูงใจให้เกิดการออม แก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน (๔) **สร้างเสริมสุขภาวะเพื่อลดการตายก่อนวัยอันควร และมีระบบดูแลระยะยาวและช่วงท้ายของชีวิต** ส่งเสริม

ให้คนทุกกลุ่มทุกวัยมีความรู้ด้านสุขภาพ สามารถป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามต่อสุขภาพ พัฒนาระบบและวางแผนการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ **(๕) สร้างและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพกับทุกกลุ่มวัย** โดยจัดพื้นที่นันทนาการเรียนรู้ในระดับตำบล สร้างเสริมศักยภาพและกลไกชุมชนให้สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ และ **(๖) บริหารจัดการด้านการย้ายถิ่น** โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการทำงานในพื้นที่ดึงดูดคนไทยในต่างประเทศและต่างชาติที่มีทักษะสูงให้เข้ามาทำงานในประเทศ ด้วยการปรับปรุงกฎระเบียบการเข้ามาตั้งถิ่นฐานและการทำงานของต่างชาติ

การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ อบต.ดอนแก้ว

การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนท้องถิ่นของ อบต.ดอนแก้วให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใส ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้มากที่สุด โดยรวบรวมข้อมูลประชากรตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ พบว่า อัตราการเกิดของคนลดลงเหลือประมาณ ๘๐-๑๐๐ คนต่อปี จากประชากรทั้งหมด ๑๗,๐๐๐ คน ปัจจุบันส่วนหนึ่งมาจากการเบี่ยงเบนทางเพศของชายและหญิง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ อาทิ ความมั่นคงของคู่แต่งงาน ความสามารถในการเลี้ยงดูบุตร ขณะเดียวกันผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นประมาณ ๓,๐๐๐ คน และจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่ประชากรวัยแรงงานออกไปทำงานนอกพื้นที่ ส่งผลถึงผู้สูงอายุขาดคนดูแลและถูกทอดทิ้งให้อยู่ที่บ้าน

อบต.ดอนแก้วแก้ไขปัญหาโดยการ **(๑) การดูแลประชาชน** ให้ชุมชนดูแลกันเอง และท้องถิ่นเป็นผู้ออกแบบรูปแบบการพัฒนา **(๒) อัตราการเกิดน้อย** โรงพยาบาลชุมชน และ อสม. เข้าไปดูแล โดยเชิญชวนให้ผู้ที่พร้อมจะมีบุตรเข้าร่วมโครงการ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แม่และการดูแลเด็กตั้งแต่ก่อนเกิดให้มีความสมบูรณ์ **(๓) เสริมสร้างสุขภาพ** ดำเนินโครงการวิจัยเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาเด็กในอนาคต ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) **(๔) สร้างคนสายพันธุ์ดอนแก้ว** โดยสร้างรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นรูปแบบใหม่หรือนวัตกรรมการบริหารจัดการเมือง เรียกว่า Donkaew DNA หรือคนสายพันธุ์ดอนแก้ว ประกอบด้วย บุคลากรของ อบต.ดอนแก้ว และประชาชนทุกคนที่ได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะของท้องถิ่น เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ **“ตำบลดอนแก้ว ตำบลแห่งสุขภาพ”** ด้วยการสร้างคนในองค์กรให้เป็นคนคุณภาพ ไม่ทุจริต มีจิตอาสา กล้าทำ ทำสิ่งใหม่ และผลิตจิตอาสาเมื่อ

อาชีพในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ผู้ป่วย คนพิการ ผู้สูงอายุ และเด็ก เป็นต้น เพื่อให้เกิดสังคมคนดองแก้วไม่ทอดทิ้งกันด้วยพลังจิตอาสา ๑ ครั้วเรือน และบรรจุเป็นหลักสูตรในหมวดวิชาหลักของมหาวิทยาลัยดองแก้วสร้างสุข รวมทั้งถ่ายทอดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ ดูงาน เพื่อสร้างคนพันธุ์ใหม่ที่มีคุณภาพ และ **(๕) การส่งเสริมอาชีพ** ขณะนี้กำลังตรวจสอบปัญหาต่าง ๆ และจะดำเนินการส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่บ้านเพื่อสร้างรายได้

หลากหลายความคิดเห็น

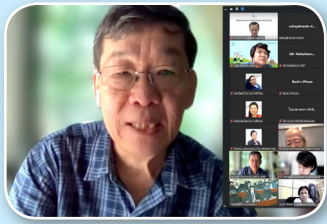
ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันอภิปรายและให้ความเห็นในหลายประเด็น ดังนี้

๑. ข้อมูล อาทิ ผลักดันให้ท้องถิ่นหรือ อปท. จัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยให้สำนักงานสถิติแห่งชาติให้ความรู้ในการจัดเก็บและการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ บัญชี NTA ควรเพิ่มรายละเอียดตามช่วงอายุของประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป อาทิ ๖๑-๗๐ ๗๑-๘๐ และ ๘๑-๙๐ ปี เพิ่มข้อมูลรายจ่ายที่ครอบคลุมถึงจิตอาสา อาสาสมัครหรือครัวเรือนที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุหรือกลุ่มเปราะบาง และวางแผนจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล โดยเฉพาะผู้สูงอายุมีรายได้น้อยที่พึ่งภาครัฐ ภาครัฐควรจัดเก็บข้อมูลประชากรแฝก การย้ายถิ่น และแรงงานนอกระบบอย่างเป็นระบบ และอบต.ดอนแก้วควรบูรณาการข้อมูลกับ อปท. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และกระทรวงสาธารณสุข (สธ.)

๒. นโยบาย เช่น ภาครัฐควรกำหนดนโยบายประชากรให้ครอบคลุมทุกกลุ่มและทุกช่วงชีวิต มีกลไกทางการเงินการคลังที่เหมาะสมกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ขยายผลรูปแบบการบริหารจัดการ อบต. ดอนแก้ว ไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ยืดหยุ่นและเป็นตัวอย่างให้อปท. ทั่วประเทศ

๓. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาทิ ควรบูรณาการแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่อย่างชัดเจน โดยเฉพาะกรอบการเงินการคลังระดับพื้นที่ กระตุ้นหรือสนับสนุนการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบที่เป็นรูปธรรมจากท้องถิ่นหรือล่างขึ้นบน จัดระบบรองรับการศึกษา การจ้างงาน และสุขภาพที่ยืดหยุ่น สร้างความสัมพันธ์ของ

กลุ่มประชากรในแต่ละช่วงวัย เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยในทุกมิติ

๔. การศึกษา เช่น ภาครัฐ

ภาคเอกชน และ อปท. ให้ความสำคัญกับการจัดกระบวนการ/ระบบการศึกษาแบบมีส่วนร่วมระดับพื้นที่ให้มีคุณภาพและมีความยืดหยุ่นในบริบทของแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันมาตรฐานการศึกษาให้เป็นหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการและจัดทำระบบการสะสม/เทียบโอนหน่วยกิตที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ขยายผลการดำเนินงานของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สู่ระดับพื้นที่ พัฒนาระบบฐานข้อมูลกำลังคนของประเทศในรูปแบบของระบบ E-Workforce Ecosystem โดยการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วย E-Portfolio ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการพัฒนาเครดิตแบงก์สำหรับการศึกษา การจัดตั้ง Focal Point ในการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคุณภาพประชากรและปัญหาแรงงานนอกระบบอย่างเป็นรูปธรรม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาจัดการเรียนการสอนวิชาเฉพาะกิจ

๕. การมีส่วนร่วม อาทิ ปรับแนวคิดการบริหารจัดการ

และส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ อปท. เป็นเจ้าภาพหลักในการทำงาน สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐทุกกระทรวง อาสาสมัคร มูลนิธิ และภาคเอกชน ในการดูแลผู้สูงอายุหรือกลุ่มเปราะบางในชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

๖. การทำงาน/การประกอบอาชีพ เช่น ปรับเปลี่ยน

ทัศนคติหรือค่านิยมของคนไทยให้ทำงานนานขึ้น สนับสนุนให้คนรุ่นใหม่ย้ายกลับคืนถิ่น โดยให้ อปท. และหอการค้าจังหวัดมีบทบาทสำคัญในการสร้างงานในพื้นที่

๗. ด้านอื่น ๆ เช่น ควรเพิ่มเติมข้อมูลโครงสร้าง

ประชากรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรมีการเชื่อมโยงด้านต่าง ๆ อาทิ แรงงาน แผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่นำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ในระยะต่อไป การพัฒนาโยบายสาธารณะของประเทศให้มีรูปแบบเดียวกับสมัชชาสุขภาพ

(ต่อจากหน้า ๑๒)

พระเจดีย์ประเทศไทย

และระบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายที่บูรณาการเป็นองค์รวมเดียวกัน คือ เป็นคนที่มีสุขภาวะและอายุยืนเพราะมีความสุขในตัวเอง เช่นเดียวกับการออกแบบประเทศไทยแผ่นดินसानติสุขที่มีหน่วยย่อยพื้นฐานของสังคมคือชุมชนขนาดเล็ก ที่สามารถออกแบบให้มีความถูกต้อง

ทุกประการ และก่อตัวเป็นองค์กรและระบบต่าง ๆ ขึ้นมาจากข้างล่าง จนเป็นอุปมาอุปไมยว่า “**พระเจดีย์ต้องสร้างจากฐาน**” โครงสร้างที่มั่นคงจะต้องมีฐานที่กว้างและแข็งแรง จึงต้องประกอบด้วยชุมชนเข้มแข็งที่มีการพัฒนาอย่างบูรณาการและมีความสุขในตัวเอง พื้นที่ชุมชนตำบล-อำเภอ-จังหวัดมีการพัฒนาอย่างบูรณาการ จึงเปรียบเสมือนฐานพระเจดีย์ประเทศไทยประกอบด้วย **ฐานพระเจดีย์**คือชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ทั่วประเทศ **องค์พระเจดีย์**คือระบบต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา การเมืองการปกครอง และ**ยอดพระเจดีย์**คือการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสมดุ ซึ่งชี้สู่เบื้องสูงคือความถูกต้องและเป็นธรรมของการอยู่ร่วมกัน

เมื่อมีการออกแบบระบบและโครงสร้างประเทศไทย คนไทยทุกคนทุกองค์กร ทุกสถาบัน ช่วยกันประกอบเครื่องประเทศไทยได้ด้วยความสุขและสร้างสรรค์โดยไม่ยาก นายอำเภอทุกคนสามารถ

ร่วมกับคนไทยทุกคนในอำเภอและนอกอำเภอพัฒนาอำเภออย่างบูรณาการสู่แผ่นดินसानติสุขคนไทยทุกคนล้วนอยากให้ประเทศไทยดี ต้องการมีส่วนร่วมก็ไปหานายอำเภอ ทุกคนมีคุณค่า มีประโยชน์ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เสมอกัน ทำให้คนไทยสามารถร่วมกันสร้างแผ่นดินसानติสุขได้จริงและง่ายด้วยความรื่นรมย์

กล่าวโดยสรุป อำเภอसानติสุข อำเภอสุขภาวะคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ คือ สิ่งเดียวกัน ได้แก่ การที่คนทั้งอำเภออยู่ดีมีสุข มีความปลอดภัย มีภูมิคุ้มกัน มีปัญญา มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาอำเภอและได้รับผลของการพัฒนาอย่างอย่างเป็นธรรม ซึ่งเกิดจากคนทั้งอำเภอร่วมตัวร่วมคิดร่วมทำ เป็นภูมิพลังหรือพลังแผ่นดิน มีความมุ่งมั่นร่วมกัน และมีการจัดการพัฒนาอย่างบูรณาการสู่องค์รวมที่สมดุลที่ทุกคนเป็น**นักอำนวยการภูมิพลัง (นอภ.)**

ที่มา : คู่มือพัฒนาอำเภออย่างบูรณาการสู่แผ่นดินसानติสุข โดย ศ.นพ.ประเวศ วะสี เรียบเรียงและประมวลโดย สคช.

การพัฒนาอำเภอ อย่างบูรณาการ

บทความฉบับ

สู่แผ่นดินสามัคคี (ประจักษ์สรรพคุณดิน)

การพัฒนาคือการเชื่อมโยง และชีวิตก็คือการเชื่อมโยง ในอดีตการพัฒนาเป็นแบบแยกส่วนเป็นเรื่อง ๆ การพัฒนาใหม่คือการพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยบูรณาการทรัพยากรทั้งหมดในอำเภอเป็นองค์รวมอำเภอ

ทรัพยากรมหาศาลในพื้นที่อำเภอ เพียงพอที่ทุกคนจะอยู่ดีมีสุข

ในแต่ละอำเภอมียพื้นที่กว้างขวางพอสมควร ประกอบด้วย ตำบลประมาณ ๑๐ แห่ง และ ๑๐๐ หมู่บ้านหรือชุมชน ที่มีทรัพยากรหลายชนิด ดังนี้ **ทรัพยากรธรรมชาติ** ได้แก่ ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ **ทรัพยากรคน** แต่ละหมู่บ้านมีประชากรประมาณ ๕๐๐-๑,๐๐๐ คน แต่ละอำเภอประมาณ ๕๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ คน และมีผู้นำตามธรรมชาติ ประมาณหมู่บ้านละ ๕๐ คน อำเภอละ ๕,๐๐๐ คน **ทรัพยากรสังคม** คือการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เมือง **ทรัพยากรวัฒนธรรม** หมายถึง วิถีชีวิตร่วมกันของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ความเชื่อ/คุณค่า ร่วมกัน การทำมาหากินที่คุ้นเคยและถ่ายทอดกันมา ภาษา อาหาร เครื่องแต่งตัว ที่อยู่อาศัย ขนบธรรมเนียม ประเพณี การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน การดูแลรักษาสุขภาพ การจัดการความขัดแย้ง สุนทรียกรรมต่าง ๆ ศาสนาที่เป็นความเชื่อร่วมกัน การศึกษาและภูมิปัญญาที่คัดสรรและถ่ายทอดกันมาเป็นส่วนสำคัญจนเป็นภูมิปัญญา หรือปัญญาที่ติดแผ่นดิน ทั้งนี้ วัฒนธรรมแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน มีความหลากหลายไปตามถิ่นต่าง ๆ ไม่มีของใครดีกว่าใคร

นอกจากนี้ ยังมี**ทรัพยากรทางศาสนา** โดยเฉลี่ยอำเภอหนึ่งมีวัดประมาณ ๕๐ วัด ในอดีตวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน แต่ปัจจุบันทำอย่างแยกส่วน

วัดจึงหมดบทบาทในการพัฒนา ซึ่งการพัฒนาอย่างบูรณาการต้องเชื่อมโยงวัดเข้ากับชุมชน เช่นเดียวกับมัสยิดและโบสถ์ในศาสนาอิสลามและคริสต์ **ทรัพยากรเศรษฐกิจ** มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเงินจำนวนมาก **ทรัพยากรภาครัฐ** ทั้งของท้องถิ่น ท้องที่ และกระทรวงต่าง ๆ **ทรัพยากรพลังงาน** เช่น ไฟฟ้า น้ำมัน และพลังงานชุมชน **ทรัพยากรทางการสื่อสาร** เช่น โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ ระบบดิจิทัล และ**ทรัพยากรทางการศึกษา** แต่ละอำเภอมียโรงเรียนเฉลี่ยประมาณ ๕๐ โรงเรียน การศึกษานอกโรงเรียน วิทยาลัย โดยระบบการศึกษาใหม่คือ การเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ในสถานการณ์จริงของคนทั้งอำเภอ และทรัพยากรทุกประเภทเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของคนทั้งมวล อีกทั้งอำเภอยังสามารถดึงทรัพยากรอื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาได้อย่างมหาศาล เช่น นโยบาย เป็นต้น มีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนานโยบายของอำเภอ การสำรวจทำแผนที่ทรัพยากรซึ่งมีความสำคัญมาก ควรจัดตั้งศูนย์วิจัยและข้อมูลอำเภอ เพื่อสร้างความรู้และรวบรวมข้อมูลสำหรับการพัฒนาอำเภอ โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ส่งผลให้อาเภอเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมอุดมปัญญา และสังคมอุดมสุข

ความสำคัญของการออกแบบระบบและโครงสร้าง

เมื่อมีทรัพยากรเพื่อการพัฒนาจำนวนมาก แต่ขาดความคิดเชิงระบบและการจัดการทรัพยากรและเครื่องมือต่าง ๆ ก็บริหารจัดการอย่างสะเปะสะปะ เพราะการคิดแบบแยกส่วน ต่างคนต่างทำ ไม่บูรณาการเข้ามาเป็นองค์รวม ประเทศไทย จึงเป็นเหมือนประเทศตาบอดคลำช้าง คือ ไม่เห็นช้างทั้งตัว เลยทะเลาะกันแบบเอาเป็นเอาตายระหว่างผู้ที่รู้เป็นส่วน ๆ ฉะนั้น หากออกแบบระบบและโครงสร้างประเทศและประกอบชิ้นส่วนให้ครบเป็นองค์รวม บ้านเมืองจะลงตัว เกิดประเทศไทยที่มีคุณสมบัติใหม่อันมหัศจรรย์ ดุจประเทศที่บินได้

การออกแบบระบบและโครงสร้างประเทศไทยให้เป็นแผ่นดินสามัคคี

วัตถุประสงค์ของการออกแบบประเทศไทยคือ เป็นแผ่นดินสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสมดุลงานระหว่างคนกับคน และคนกับธรรมชาติ แวดล้อม ความสมดุลเกิดจากการบูรณาการทำให้เกิดความสงบ ความปกติสุข และความยั่งยืน ดังเช่นร่างกายประกอบด้วยเซลล์เป็นล้านเซลล์และอวัยวะต่าง ๆ จำนวนมากบูรณาการเป็นองค์รวม ร่างกายจึงมีความสมดุล สุขภาพดี และอายุยืน ขณะที่

ธรรมจักรแห่งการพัฒนาอย่างบูรณาการ มีการสร้างสัมมาชีพเติมพื้นที่เป็นแกน

การเสียสมดุลเกิดจากการแยกส่วน เกิดความปั่นป่วน รุนแรง และวิกฤตการณ์ โดยมีเซลล์มะเร็งเป็นตัวอย่างที่ยกตัวเป็นเอกเทศ ทำให้ระบบเสียสมดุล ป่วย และตาย ฉะนั้น ประเทศไทยจะเป็นแผ่นดินสานตีสู่ต้องพัฒนาอย่างบูรณาการใน ๘ มิติ ได้แก่ เศรษฐกิจ-จิตใจ-สังคม-สิ่งแวดล้อม-วัฒนธรรม-สุขภาพ-การศึกษา-ประชาธิปไตย โดยการศึกษาต้องบูรณาการกับอีก ๗ มิติ และมีจุดแกนตั้งหรือแกนกลางอยู่ที่การมีสัมมาชีพเติมพื้นที่ หรือธรรมจักรแห่งการพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยระบบและโครงสร้างของอำเภอจะเป็นแผ่นดินสานตีสู่ คือ ทุกหมู่บ้าน-ทุกตำบล-อำเภอสามารถจัดการพัฒนาอย่างบูรณาการ เกิดความร่มเย็นเป็นสุข

ที่ผ่านมา ทั้งโลกล้วนพัฒนาแบบแยกส่วน คือ เศรษฐกิจเอาจิตพิเป็นตัวยึด ไม่ได้เอาการอยู่ร่วมกันเป็นตัวยึด จึงเกิดความเหลื่อมล้ำสุด ๆ จิตใจ พระสอนธรรมะเป็นตัวยึด ไม่ได้เอาการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลเป็นตัวยึด สังคม พัฒนาไม่สำเร็จถ้าขาดการพัฒนาอย่างบูรณาการ สิ่งแวดล้อม ถ้าแก้ความยากจนและเหลื่อมล้ำไม่ได้ ก็ไม่มีทางรักษาสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ทำแต่เรื่องร้องรำทำเพลงและศิลปวัตถุเท่านั้น ไม่มีวัฒนธรรมมองคร่อมคือวิถีชีวิตร่วมกันของกลุ่มชนที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม สุขภาพ มองแต่ยาและโรงพยาบาล แต่สุขภาพเกิดจากบูรณาการทั้งหมด การศึกษา แยกเอาวิชาเป็นตัวยึด ไม่ได้เอาชีวิตเป็นตัวยึด และประชาธิปไตย มองแต่การเลือกตั้ง แท้จริงต้องเป็นกระบวนการของการพัฒนาอย่างบูรณาการ

ดังนั้น เมื่อออกแบบระบบและโครงสร้างของการพัฒนาอย่างบูรณาการและประกอบเครื่องได้แล้ว ระบบ เทคโนโลยี นวัตกรรมต่าง ๆ ก็เข้ามาเสริมแต่ง เชื่อมโยง และกำกับซึ่งกันและกันให้โครงสร้างพื้นฐานแข็งแรงขึ้น คุณภาพดีขึ้น สวยงามมากขึ้น ซึ่งทุกอย่างก็จะเข้าที่เข้าทาง ความรุนแรงกลบกลาย เป็นพลังขับเคลื่อนระบบ ประเทศไทยที่เป็นองค์กรรวมก็จะมีคุณสมบัติใหม่อันมหัศจรรย์ ทั้งนำอยู่และสวยงาม

การมีสัมมาชีพเติมพื้นที่ ทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขและศีลธรรม

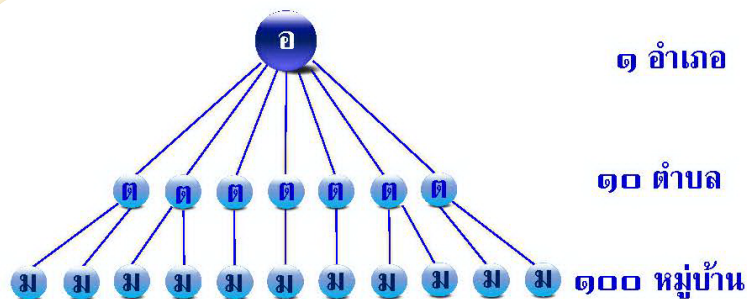
การสร้างสัมมาชีพเติมพื้นที่ ต้องเป็นเป้าหมายร่วมกันของคนทุกฝ่ายในพื้นที่และนอกพื้นที่ เป็นบ่อเกิดของศีลธรรม สุขภาวะ และความร่มเย็นเป็นสุข เนื่องจากเศรษฐกิจดีสามารถจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำได้ จากมีอำนาจซื้อและการบริโภคเพิ่มขึ้น ครอบครัวอบอุ่น ด้วยพ่อแม่ไม่ต้องไปทำงานไกล สุขภาพดีด้วยทารกแรกคลอดมีน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ไม่มีความเสี่ยงจะเป็นเบาหวาน มะเร็ง และหัวใจ และการศึกษาที่มีคุณภาพ ด้วยครู-ผู้ปกครอง-นักเรียนไม่จน มีรายได้จากสัมมาชีพและอื่น ๆ เติมพื้นที่

การสื่อสารให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกัน หรือเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน

หากคนทั้งอำเภอมีความมุ่งมั่นหรือเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ร่วมกัน จะเป็นเสมือนการจูนคลื่นแสงรวมกันเป็นแสงเลเซอร์ มีพลังทะลุทะลวงสูง ทำให้สิ่งที่เป็นไปได้ก็เป็นไปได้ โดยผู้นำมีหน้าที่สื่อสารให้เกิดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ร่วม ดังคำพูด “Great leader is great communication” ซึ่งนายอำเภอเป็น Great leader ได้ทุกคน นอกจากผู้นำที่เป็นปัจเจกแล้ว ควรมีการนำร่วม (Collective Leadership) ของผู้นำตามธรรมชาติจากทุกภาคส่วนทางสังคมในพื้นที่จำนวนมากและคุณภาพสูง ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มอาชีพ สตรี เยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กองทุน ครู พระ ศิลปิน ปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นคนที่เห็นแก่ส่วนรวม สุจริต รอบรู้ ช่างคิด สื่อสารเก่ง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป จึงมีคุณสมบัติที่สูงกว่าผู้นำที่เป็นทางการ โดยผู้นำธรรมชาติในแต่ละหมู่บ้านจะมีประมาณ ๕๐ คน ตำบลละ ๕๐๐ คน และอำเภอละ ๕,๐๐๐ คน มีสภาผู้นำชุมชนตามธรรมชาติ ๓ ระดับ คือ สภาผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้าน สภาผู้นำตำบล และสภาผู้นำอำเภอ ซึ่งสภาทั้ง ๓ ระดับจะเชื่อมโยงกันโดยการสื่อสาร ๒ ทาง ผ่านสภาผู้นำอำเภอไปยังตำบลและหมู่บ้านโดยทั่วถึงกัน ทั้งนี้ นายอำเภอจะเป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดสภาผู้นำทั้ง ๓ ระดับ และเกิดเครือข่ายทางสังคมเพื่ออำเภอ เช่น เครือข่ายพระสงฆ์/ครู/ศิลปิน/นักธุรกิจ/อาชีพ/สื่อมวลชน เพื่ออำเภอ... ฉะนั้น เมื่อเกิดสภาผู้นำ เครือข่ายเพื่ออำเภอเต็มทั้งอำเภอ ก็จะเป็นภูมิพลังหรือพลังแผ่นดินอำเภอ เรียกว่า นักอำนวยการภูมิพลัง หรือ นอภ. ที่สร้างอำเภอให้เป็นแผ่นดินสานตีสู่ได้โดยมียาก

ที่มุ่งสู่เป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกันคือ ทุกคนมีจิตสำนึกองค์รวมของอำเภอ และพัฒนาอย่างบูรณาการให้ทุกอย่างเชื่อมโยงสู่การอยู่ดีมีสุขของทุกคนในอำเภอ

การบริหารจัดการพื้นที่อำเภอ ๓ ระดับ ๑๑๑ หน่วยจัดการ

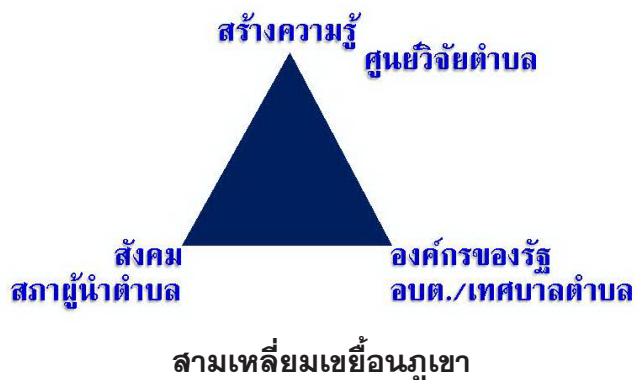

โครงสร้างการพัฒนาอำเภออย่างบูรณาการ

การบริหารจัดการพื้นที่ ๑ อำเภอ มี ๓ ระดับคือ ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ๑๐๐ หน่วยจัดการ ระดับตำบล ๑๐ หน่วยจัดการ และระดับอำเภอ ๑ หน่วยจัดการ รวม ๑๑๑ หน่วยจัดการ โดยระดับชุมชน/หมู่บ้านเป็นเรื่องของประชาชน ไม่มีองค์กรของรัฐ แต่ระดับตำบลและอำเภอมีองค์กรของรัฐ การบริหารจัดการจึงแตกต่างกันในแต่ละระดับ แต่จะเชื่อมโยงหรือหนุนซึ่งกันและกันหรือบูรณาการกัน ดังนี้

๑.การบริหารจัดการในระดับชุมชน ในหมู่บ้านหรือชุมชนมีประชากรเพียง ๕๐๐-๑,๐๐๐ คน ทุกคนจึงมีส่วนร่วมได้โดยตรง ไม่ต้องอาศัยการเลือกตั้ง เป็นประชาธิปไตยโดยตรง เมื่อไม่มีการซื้อขายเสียง ประชาธิปไตยชุมชนจึงเป็นประชาธิปไตยที่มีคุณภาพสูงกว่าประชาธิปไตยระดับบน และเป็นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติ กระบวนการชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นหัวใจของการพัฒนา ประกอบด้วย **หนึ่ง** **สภาผู้นำชุมชน** เป็นการก่อตัวเอง (Self-organized) โดยไม่มีใครแต่งตั้ง ซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง **สอง** **สำรวจข้อมูลชุมชน** สภาผู้นำชุมชนจัดให้มีการสำรวจข้อมูลชุมชน ขั้นตอนนี้ข้ามไม่ได้ เพราะข้อมูลทำให้เกิดความคิด **สาม** **จัดทำแผนที่ชุมชน** สภาผู้นำชุมชนทำแผนที่ชุมชนตามลำดับความสำคัญที่ชุมชนคิดกันเอง โดยต้องเป็นแผนพัฒนาอย่างบูรณาการทั้ง ๘ มิติ **สี่** **เสนอสภาประชาชนหรือสภาชุมชน** สภาชุมชนคือที่ประชุมของคนทั้งหมู่บ้าน ทำหน้าที่พิจารณาแผนดัดแปลงเพิ่มเติม ตัดทอนตามที่เห็นร่วมกัน และมีมติรับรองแผน **ห้า** **คนทั้งชุมชนขับเคลื่อนการปฏิบัติตามแผน** ซึ่งทุกคนเข้าใจและปฏิบัติได้ **หก** **ติดตามสนับสนุนการปฏิบัติ** สภาผู้นำชุมชนจัดให้มีคณะติดตามการปฏิบัติ แก่ไขอุปสรรค/ขัดข้อง

ให้สามารถปฏิบัติได้ และ**เจ็ด** **การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน** สภาผู้นำชุมชนจัดให้มีกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อได้ผลการประเมินแล้วนำเป็นข้อมูลป้อนกลับไปข้อมูลที่ชุมชน เกิดเป็นวงจรการจัดการ (Management Loop) เมื่อวนไปแต่ละรอบ ทุกอย่างจะดีขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งกระบวนการชุมชนเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ที่ทุกคน ทุกฝ่าย ทุกองค์กร ควรทำความเข้าใจให้ดี และสามารถเข้าไปสนับสนุนและร่วมสร้างแผ่นดินแดนดีสุดได้โดยเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และนำความรู้ที่ตนมีไปช่วยให้กระบวนการทั้งหมดดีขึ้น หากประเทศไทยมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่ จะเป็นฐานชีวิต ฐานเศรษฐกิจ ฐานสังคมที่ยิ่งใหญ่ ทำให้ประเทศลงตัวทุกทาง

๒.การบริหารจัดการระดับตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาลตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ใกล้ชิดชุมชนที่สุด ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีควรมี ๓ องค์ประกอบเชื่อมโยงกัน เรียกว่า **“สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา”** เขยื้อนสิ่งที่ยากได้คือ **การสร้างความรู้** ควรมีศูนย์วิจัยตำบล **สังคม** มีสภาผู้นำชุมชน และ **องค์กรของรัฐ** คือ อบต./เทศบาลตำบล โดยการบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ **หนึ่ง** สนับสนุนกระบวนการชุมชนเข้มแข็งทุกชุมชนในตำบล **สอง** ส่งเสริมให้ทุกชุมชนประชุมร่วมกันเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ทุกชุมชนเก่งขึ้น **สาม** ทำสิ่งที่ชุมชนทำไม่ได้ คือ ระบบต่าง ๆ เช่น พลังงานชุมชน การเงินชุมชน โดยส่งเสริมให้มีสถาบันการเงินของชุมชนระดับตำบลที่บริหารโดยประชาชน ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงสถาบันของชุมชนที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้น **สี่** พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ให้อุดมสมบูรณ์และมีการใช้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน และ**ห้า** ดึงทรัพยากรต่าง ๆ นอกตำบล รวมทั้งนโยบายเข้ามาสนับสนุนตำบล

๓.การบริหารจัดการระดับอำเภอ มีคณะกรรมการอำเภอและคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ควรมี “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา” ศูนย์วิจัย
อำเภอ และสภาผู้นำอำเภอ เข้าร่วมกับกลไกของรัฐที่มีนายอำเภอเป็น
ประธาน และควรมีมหาวิทยาลัยร่วมทำงานวิชาการกับอำเภอ โดยการ
บริหารจัดการอำเภอมิหน้าที่ **หนึ่ง** สนับสนุนตำบลและชุมชนเข้มแข็ง
ทุกตำบล/ชุมชนในอำเภอ **สอง** ส่งเสริมให้มีการประชุมระหว่างตำบลเดือนละ
๑ ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอดการพัฒนา **สาม** ทำในเรื่องที่ตำบล
ทำไม่ได้ ได้แก่ ระบบต่าง ๆ ที่ใหญ่ขึ้น **สี่** จัดให้มี **ธนาคารน้ำ** ๓ ระดับ
ธนาคารน้ำระดับพื้นดิน ได้แก่ สระน้ำประจำครอบครัวที่สามารถ
เก็บน้ำได้ทั้งปี สามารถเลี้ยงปลา ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ได้อย่างครบวงจร
ธนาคารน้ำระดับเหนือพื้นดิน ได้แก่ ความเป็นป่าที่มีต้นไม้นานาพันธุ์
เต็มพื้นที่ สามารถเก็บน้ำได้มาก ป้องกันน้ำท่วม และป้องกันความแห้งแล้ง
และ **ธนาคารน้ำใต้ดิน** เป็นเทคโนโลยีการเก็บน้ำไว้ใต้ดินเป็นน้ำบาดาล
ในฤดูฝน ป้องกันน้ำท่วม และนำขึ้นมาใช้ในฤดูแล้ง ทำให้มีน้ำใช้อย่างสมบูรณ์
ทั้งเพื่อการเกษตรและน้ำกินน้ำใช้ อำเภอต้องแสวงหาความช่วยเหลือ
ทางเทคโนโลยีในการทำธนาคารน้ำบาดาลให้ได้ ซึ่งเป็นเครื่องมือแก้จน
อย่างวิเศษ และ **ห้า** ดึงทรัพยากรนอกอำเภอ เช่น ความรู้ เทคโนโลยี
ระบบเงิน และนโยบาย เข้ามาใช้ในอำเภอ

เมื่อมีการออกแบบระบบและโครงสร้างแผ่นดินสามตุ่ม ทุกคน ทุกองค์กร ทุกเครื่องมือ ก็เข้ามาสนับสนุนได้

ประเทศมีทรัพยากรและเครื่องมือเพื่อการพัฒนาจำนวนมาก
หากไม่มีการออกแบบระบบและโครงสร้าง ต่างคนต่างทำไปตามเรื่อง
ตามราว ก็ไม่สามารถประกอบเครื่องได้ แต่ถ้ามีการออกแบบ ทุกคน
ทุกองค์กร ทุกเครื่องมือสามารถเข้าไปสนับสนุน ณ จุดใด และเป็น
เรื่องที่เหมาะสม เช่น หมู่บ้าน ตำบล เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม ก็
ทำให้ระบบและโครงสร้างสมบูรณ์ แข็งแรง และสวยงามน่าอยู่มากขึ้น
จึงเท่ากับคน องค์กร สถาบัน ความรู้ และเทคโนโลยีทั้งหมดเชื่อมโยงกัน
สร้างประเทศไทยให้เป็นแผ่นดินสามตุ่ม

พื้นที่อำเภอกลายเป็นสถาบันการเรียนรู้แบบใหม่ที่ทรงพลัง และตอบโจทย์ทุกเรื่อง

การร่วมพัฒนาพื้นที่อำเภออย่างบูรณาการทั้ง ๑๐๐ หมู่บ้าน ๑๐
ตำบล และมีการบริหารจัดการระดับอำเภอ โดยคนและองค์กรทั้งหมด
ในพื้นที่และการสนับสนุนจากภายนอก เป็นการทำให้ “เรียนรู้ร่วมกัน
ในการปฏิบัติ (Interactive Learning Through Action) ในสถานการณ์จริง
หรือการเรียนรู้ใหม่” โดยสถานการณ์จริงคือ ความเป็นจริงหรือภูมิสังคม
ที่มีหลายมิติซับซ้อน เคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง และพลิกผัน จึงต้อง
เรียนรู้ทุกแง่มุมของความเป็นจริงและการปฏิบัติให้ได้ผล เป็นความรู้
ที่เชื่อมโยงกัน ทั้งความรู้ในแต่ละตัวคนที่ร่วมปฏิบัติที่อยู่ในฐานวัฒนธรรม
หรือวิถีชีวิตของกลุ่มชน และความรู้นอกตัวที่อยู่ในฐานวิทยาศาสตร์
ที่มาจากที่ใดก็ตาม ก็จะทำให้พลังความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ใหม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ขั้นพื้นฐาน (Transformation) ดังนี้ **หนึ่ง** เกิดการ
เคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของทุกคน
เท่าเทียมกัน เพราะทุกคนมีความสำคัญต่อความสำเร็จ
ซึ่งความเสมอภาคในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เป็น
ศีลธรรมพื้นฐานที่นำไปสู่สิ่งที่ดีงามหลายอย่าง อาทิ
ประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม
สอง เกิดการเคารพความรู้ในตัวคน ซึ่งทุกคนมีความรู้
แอบแฝงซ่อนเร้นจากประสบการณ์และการทำงาน
คนทั้งหมดจึงมีเกียรติ ทั้งนี้ หากสังคมเคารพความรู้
ในคำรณส่วนน้อยเท่านั้นจะมีเกียรติ **สาม** เกิดความเอื้ออาทร
เชื่อถือ ไว้วางใจกัน ซึ่งมีค่าอันหาไม่ได้ **สี่** เกิดสามัคคีธรรม
รวมตัวร่วมคิดร่วมทำ ทำให้พลังร่วมมหาศาล **ห้า** ทุกคน
จะเป็นคนฉลาดและฉลาดร่วมกัน **หก** เกิดปัญญาร่วม
(Collective Wisdom) อัจฉริยภาพกลุ่ม (Group Genius)
และนวัตกรรม ซึ่งเป็นมวลปัญญาใหญ่ **เจ็ด** ทั้ง ๖ ข้อ
ที่กล่าวมาเป็นพลังมหาศาลที่ทำให้ฝ่าความยากทุกชนิด
ไปสู่ความสำเร็จ และ **แปด** ทั้ง ๗ ข้อข้างต้น ทำให้ทุกคน
เกิดความสุขประดุจบรรลุนิพพาน

ในการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานทั้ง ๘ ประการ
จะเป็นไปทุกมิติของชีวิตและสังคม ตั้งแต่จิตสำนึก อารมณ์
ความรู้สึก ศีลธรรมหรือสัมพันธภาพ ปัญญา สมรรถนะ
ในการร่วมทำสิ่งที่ยากให้สำเร็จ และความสุข พื้นที่
ทั้งอำเภอจึงเป็นการเรียนรู้แบบใหม่ที่ทรงพลังมหาศาล
และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นที่อยู่แห่งปัญญา
อันยิ่งใหญ่ เป็นสังคมอุดมปัญญาโดยแท้และตอบโจทย์
ได้ในทุกมิติ และเป็นยิ่งกว่ามหาวิทยาลัยทั่วไป ชื่อว่า
“มหาวิทยาลัยอำเภอ” ที่ให้คำตอบคนรุ่นใหม่ เพราะพื้นที่
ทุกอำเภอที่ดำเนินการเช่นนี้ จะสร้างผู้นำคนรุ่นใหม่ที่ดี
และเก่งจำนวนมาก ผ่านการทำงานจริง มีผลสำเร็จ
เป็นที่ประจักษ์ และจะเป็นผู้นำประเทศต่อไป นอกจากนี้
การปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติโดยการมีส่วนร่วม
ของคนทั้งหมด กลายเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของคนร่วมกัน

สู่ประเทศไทยแผ่นดินสามตุ่ม...พื้นที่อำเภอ

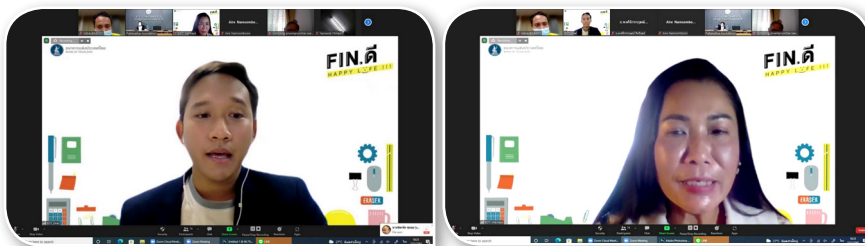
ระบบที่ดีที่สุดในจักรวาลคือร่างกายมนุษย์ที่ซับซ้อน
และวิจิตรสุดประมาณ ซึ่งเริ่มมาจากเซลล์เซลล์เดียว แต่เซลล์
เริ่มต้นต้องมีความถูกต้องทุกประการ จึงจะแบ่งตัวและ
วิวัฒนาการเป็นเซลล์ประเภทต่าง ๆ รวมกันเป็นอวัยวะ

(อ่านต่อหน้า ๘)

สารพัน สรรณามาฝาก

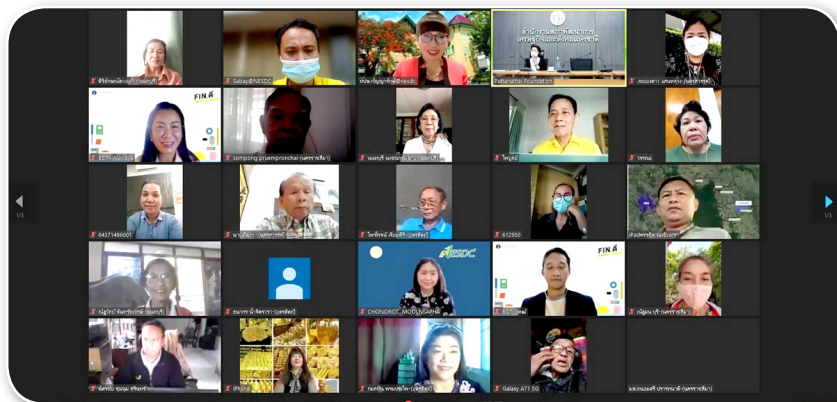

การจัดการด้านการเงิน : ความรู้พื้นฐานเพื่อความมั่นคง และมีอิสรภาพในชีวิต

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) จัดอบรมเรื่อง “**ความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน (Financial Literacy)**” ผ่านระบบออนไลน์ให้แก่ผู้มาสมัครเรียน โดยมี **นางสาววัลยา ศรีทองอ่อน และนายอัษฎ์ นาคประยูร** ผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย มาบรรยายในหัวข้อ “**การบริหารจัดการหนี้**” และ “**ภัยทางการเงิน**” จึงขอนำมาเผยแพร่ให้เป็นความรู้ในเบื้องต้นที่ทุกคนควรรู้

การบริหารจัดการหนี้

ก่อนอื่นต้องมาทำความเข้าใจหรือรู้จัก “**หนี้**” (สินเชื่อ) กันก่อน โดยจำแนกหนี้ออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ (๑) **หนี้ที่สร้างรายได้** เช่น หนี้เพื่อการศึกษา หนี้เพื่อประกอบอาชีพ หนี้เพื่อความมั่นคงระยะยาว (๒) **หนี้ที่พึ่งพิง** คือ หนี้ที่ไม่สร้างรายได้ เช่น หนี้จากการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หนี้ที่มากเกินไปจนกำลังจ่าย และ (๓) **หนี้อันตราย** คือ หนี้ที่ต้องละเว้นเด็ดขาด เพราะอาจทำให้เราเสียเงินหรือเป็นหนี้จำนวนมากอย่างรวดเร็ว ซึ่งภาระการผ่อนหนี้ (เงินต้นและดอกเบี้ย) ที่เหมาะสมต่อเดือนไม่ควรเกิน ๑ ใน ๓ ของรายรับ

ส่วน**อัตราดอกเบี้ยเงินกู้**มี ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) **อัตราดอกเบี้ยคงที่ (Fixed rate)** กำหนดเป็นตัวเลขคงที่ในช่วงเวลาที่กำหนด เช่น ร้อยละ ๑๕ ต่อปีตลอดสัญญา หรือร้อยละ ๗ ใน ๕ ปีแรก และ (๒) **อัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Floating rate)** จะเปลี่ยนแปลงไปตามต้นทุนของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ซึ่งจะมีการประกาศทุกครั้งที่เปลี่ยนแปลง โดยมี**อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง** ๓ แบบ คือ **MLR (Minimum Loan Rate)** เป็นลูกค้ายืมเงินรายใหญ่ขึ้นดี ใช้กับเงินกู้ระยะยาวที่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอน **MOR (Minimum Overdraft Rate)** สำหรับลูกค้ายืมเงินรายใหญ่ขึ้นดี ใช้กับวงเงินเบิกเกินบัญชี และ **MRR (Minimum Retail Rate)** สำหรับลูกค้ายืมเงินรายย่อยขึ้นดี เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งหนี้มีใช้ของฟรี แต่มาพร้อมกับดอกเบี้ยที่เราต้องจ่าย ทั้งนี้ การคิดดอกเบี้ยเงินกู้มี ๒ ลักษณะคือการคิดดอกเบี้ยแบบเงินต้นคงที่ตลอดอายุสัญญา (Flat Rate) และการคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก (Effective Rate) ซึ่งปีแรก ๆ จะจ่ายดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น แต่ในปีหลัง ๆ จะจ่ายดอกเบี้ยน้อยกว่าเงินต้น

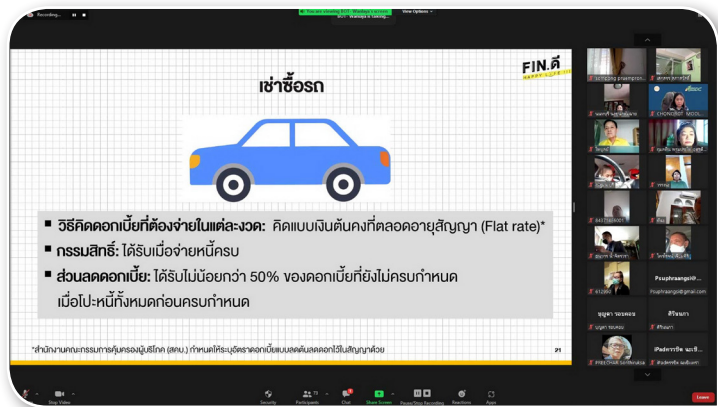
สำหรับ**ประเภทของหนี้** จำแนกเป็น ๓ ประเภทหลัก ได้แก่

๑. **เพื่อการใช้จ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน** หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประกอบด้วย

๑.๑ **บัตรเครดิต** มีการคิดดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม รวมกันไม่เกินร้อยละ ๑๖ ต่อปี ซึ่งการใช้บัตรเครดิตนั้นควรใช้อย่างมีสติและมีวินัย คิดก่อนใช้ ไม่ก่อหนี้เกินตัว จำกัดวงเงินแค่พอใช้ เก็บใบเสร็จรับเงินไว้ตรวจสอบ และจ่ายคืนเต็มจำนวน ก็จะได้ประโยชน์จากคะแนนสะสม (Point) เต็ม ๆ ทั้งนี้ การจ่ายบัตรมี ๔ สไตล์ คือ **หนึ่ง** จ่ายตรง จ่ายครบ จบที่ดอกเบี้ย ๐ บาท **สอง** จ่ายครบแต่ช้า โดน ๒ เดือน เดือนที่ ๑ ดอกเบี้ยของยอดทั้งหมดตั้งแต่วันที่ใช้บัตร เดือนที่ ๒ อาจมีค่าทวงถามหนี้ รวมถึงอาจมีผลต่อประวัติชำระหนี้ **สาม** จ่ายตรงแต่ไม่ครบ โดน ๓ เดือน เดือนที่ ๑ ดอกเบี้ยของยอดทั้งหมดตั้งแต่วันที่ใช้บัตร เดือนที่ ๒ ดอกเบี้ยของยอดไม่จ่าย และเดือนที่ ๓ จ่ายน้อยกว่าขั้นต่ำ (๑๐% ของยอดหนี้) อาจมีค่าทวงถามหนี้ รวมถึงอาจมีผลต่อประวัติชำระหนี้ และ **สี่** ไม่จ่ายดอกเบี้ยบาน ค่าทวงถามหนี้ และมีผลต่อประวัติชำระหนี้

๑.๒ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ (๑) **บัตรเครดิตเงินสดและสินเชื่อที่ให้เป็นเงินก้อนแล้วให้ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ** กำหนดวงเงินอนุมัติตามรายได้ต่อเดือน และคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมรวมกันไม่เกินร้อยละ ๒๕ ต่อปี โดยคิดดอกเบี้ยทันทีตั้งแต่วันที่กดเงิน/ได้รับเงินมาใช้ (๒) **สินเชื่อดิจิทัล** สำหรับผู้ที่ไม่มีรายได้ประจำ ไม่สามารถพิสูจน์รายได้ ไม่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน โดยพิจารณาจากข้อมูลทางเลือกอื่น เช่น การซื้อขายบนออนไลน์ การรับ-โอนเงินผ่านแอปพลิเคชัน วงเงินกู้ต่อรายไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายและชำระคืนผ่านช่องทางออนไลน์เป็นหลัก โดยคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม รวมกันไม่เกินร้อยละ ๒๕ ต่อปี และ (๓) **จำนำทะเบียนรถ** ไม่มีการกำหนดรายได้ขั้นต่ำ ไม่จำกัดวงเงินอนุมัติ แต่ผู้กู้จะต้องเป็นเจ้าของที่มีกรรมสิทธิ์ในทะเบียนรถ และมีคู่มือจดทะเบียนรถเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ โดยคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม รวมกันไม่เกินร้อยละ ๒๔ ต่อปี

ทั้งนี้ มีข้อควรระวังของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของ ธปท. โดย**ข้อดี**คือ ขอกู้ง่ายไม่ต้องใช้หลักประกันหรือคนค้ำประกัน และเป็นแหล่งเงินสำรองยามฉุกเฉิน/แหล่งเงินทุน และเงินเสริมสภาพคล่องสำหรับการประกอบอาชีพ เพื่อลดการพึ่งพาหนี้ในระบบ **ข้อเสีย**คือ เป็นหนี้ง่าย มีโอกาสใช้จ่ายเกินตัวสูง และอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับสินเชื่อในระบบอื่น ๆ และ**ข้อควรระวัง**คือ หลีกเลี่ยงการจ่ายขั้นต่ำ ควรตรวจสอบรายชื่อผู้ให้บริการทุกครั้งที่ถูก และต้องรักษาบัตรเครดิตให้ดีเสมือนเงินสด เช่น ชื่อด้านหลังบัตรทันทีเมื่อได้รับบัตร และรีบโทรอายัดบัตรทันทีที่รู้ว่าบัตรหายหรือถูกขโมย

๒. เช่าซื้อยานพาหนะ (รถยนต์/รถจักรยานยนต์) วิธีการคิดดอกเบี้ยที่ต้องชำระในแต่ละงวดจะคิดในแบบเงินต้นคงที่ตลอดอายุสัญญา ได้รับกรรมสิทธิ์เมื่อชำระหนี้ครบ และเมื่อชำระหนี้ทั้งหมดก่อนครบกำหนด จะได้รับส่วนลดดอกเบี้ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของดอกเบี้ยที่ยังไม่ครบกำหนด โดยมีข้อควรคิดก่อนกู้ซื้อรถยนต์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น เช่น ค่าภาษี พ.ร.บ.รถยนต์ ประกันภัย น้ำมันรถ ค่าผ่อนชำระงวด บำรุงรักษา ที่จอดรถ/ล้างรถ ทางด่วน เป็นต้น ทั้งนี้ หากค้างชำระค้างงวดรถยนต์ครบ ๓ งวด รถจะถูกยึด

๓. สินเชื่อที่อยู่อาศัย (บ้าน/คอนโด) เป็นการกู้ยืมเพื่อจัดหาที่อยู่อาศัย เช่น ซื้อที่ดินและสร้างที่อยู่อาศัย/พร้อมสิ่งปลูกสร้างหรือเพื่อปรับปรุง ต่อเติม ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย โดยสถาบันการเงินจะอนุมัติวงเงินกู้ตาม LTV Ratio (วงเงินกู้หารด้วยมูลค่าหลักประกัน) คิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก โดยครึ่งหนึ่งของหนี้ผ่อนชำระบ้านเป็นค่าดอกเบี้ย จึงต้องคิดให้ดีกว่าก่อนซื้อบ้าน เช่น ต้องซื้อตอนนี้หรือรอได้ (เช่าหรืออยู่กับพ่อแม่ไปก่อน) และก่อนกู้เงินควรวางแผนเก็บเงินดาวน์ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายจากหลายแหล่งข้อมูล มั่นใจว่าผ่อนได้ และมีแผนสำรองหากผ่อนไม่ไหว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องระวังคือสินเชื่อเงินทองจากการซื้อบ้านและคอนโด ที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อในวงเงินที่สูงกว่ามูลค่าที่ซื้อจริง ทำให้ลูกค้ามีเงินสดไปใช้จ่าย ซึ่งเป็นการก่อหนี้เกินความจำเป็น นอกจากนี้ ผู้ซื้อจะต้องตรวจสอบผู้ให้บริการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. เพื่อป้องกันการแอบอ้าง และศึกษาผลิตภัณฑ์และเปรียบเทียบข้อมูลต่าง ๆ ที่ ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) โทร. ๑๒๑๓ หรือ www.1213.or.th

สำหรับ**ขั้นตอนการบริหารจัดการหนี้** มี ๕ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) **หาสาเหตุและเพิ่มวินัยทางการเงิน** เช่น ความจำเป็น รูปแบบการดำเนินชีวิต ขาดความรู้ทางการเงิน ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ ชำระหนี้ให้ตรงเวลาและตามเงื่อนไข ทบทวนแผนปลดหนี้สม่ำเสมอ (๒) **สำรวจภาระหนี้ที่มีทั้งหมด** เพื่อทราบถึงจำนวนหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด (๓) **จัดทำแผนปลดหนี้** โดยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ขายสินทรัพย์ ปรับแผนการใช้เงิน และปรับโครงสร้างหนี้ เช่น ยืดระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ เปลี่ยนประเภทหนี้เป็นสินเชื่อระยะยาว ลดอัตราดอกเบี้ย พักชำระเงินต้น (๔) **ปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด** เช่น ชำระหนี้ตามแผน ไม่ละเลยการชำระหนี้ ไม่ก่อหนี้ใหม่ เพื่อแก้ปัญหาหนี้ที่มีอยู่ หายยอมนเงินช่วงพักชำระหนี้ หากจ่ายไม่ไหวให้รีบเจรจากับเจ้าหนี้ และ (๕) **ปรับพฤติกรรม** โดยการออมก่อนใช้ เริ่มออมเงินเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน จัดทำแผนการใช้เงิน และเป็นหนี้เท่าที่จำเป็นและสามารถชำระได้ ทั้งนี้ **ข้อควรระวังเกี่ยวกับหนี้**คือ หลีกเลี่ยงหนี้ในระบบโดยเฉพาะดอกเบี้ยลอยตัว หลีกเลี่ยงการค้ำประกัน และหากโดนทวงหนี้อย่างไม่เหมาะสม สามารถร้องเรียนได้ที่ศูนย์ดำรงธรรม ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และศูนย์ป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับหนี้ในระบบ

ส่วน**มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙** ได้แก่ (๑) **สนับสนุนการรีไฟแนนซ์** (Refinance) คือ การปิดสินเชื่อจากเจ้าหนี้รายเดิม และย้ายไปใช้สินเชื่อของเจ้าหนี้รายใหม่ที่ให้เงื่อนไขที่ดีกว่า เช่น ดอกเบี้ยถูกลง และ (๒) **การรวมหนี้** (Debt Consolidation) เป็นการรวมหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยกับหนี้สินเชื่อย่อยประเภทอื่น ๆ เป็นก้อนเดียวกัน เพื่อลดภาระการผ่อนชำระของสินเชื่อรายย่อยนอกจากนี้ ยังมีการให้คำปรึกษา และเข้าร่วมกับคลินิกแก้หนี้ by SAM โครงการทางด่วนแก้หนี้ และหมอหนี้เพื่อประชาชน

๑. ภัยทางการเงิน ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบ**เงินฝาก การโอนเงิน และเช็ค** โดยมีฉ้อฉลอ้างเป็นเจ้าของหน้าทีธนาคาร ธพท. เพื่อนหรือญาติของผู้เสียหาย แล้วหลอกให้โอนเงินผ่านช่องทางออนไลน์ รองลงมาตามลำดับเป็น**สินเชื่อ** โดยอ้างในลักษณะที่คล้ายกัน หลอกว่าช่วยให้ได้สินเชื่อหรือช่วยสมัครเข้าร่วมโครงการเงินกู้ แต่ให้โอนค่าธรรมเนียมล่วงหน้า เช่น ค่าเอกสารปล่อยกู้ ค่าค้ำประกัน และ**การลงทุน** โดยหลอกลงทุนในต่างประเทศ แคร่ลูกโซ่ และธุรกรรมอื่น ๆ เช่น FOREX Bitcoin โดยอ้างผลตอบแทนสูง

๒. ภัยคุกคามทางไซเบอร์ ที่น่าสนใจมี ๓ ลักษณะ ได้แก่ **(๑) การเจาะระบบ** เพื่อเข้าควบคุมหรือเข้าถึงข้อมูล ผ่านช่องทางการล็อกอินด้วยการสุมและเดาบัญชีชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน (Intrusion attempts) **(๒) การสร้างและปล่อยมัลแวร์ (Malware)** เพื่อทำให้ระบบเกิดความขัดข้อง (Malicious code) และ **(๓) การหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์ (Fraud)** เช่น การสร้างหน้าเว็บไซต์ปลอมที่หลอกขโมยรหัสผ่าน

๓. กลอุบายของภัยทางการเงิน มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ **(๑) การข่มขู่ให้เกิดความกลัวและวิตกกังวล** เพื่อให้ผู้เสียหายทำธุรกรรมทางการเงิน **(๒) การหลอกลวงให้เกิดความเชื่อและหลงกลอุบาย** เพื่อลวงข้อมูลสำคัญหรือล่อลวงให้ร่วมลงทุนก่อนการเชิดเงินหนี และ **(๓) การแอบอ้างว่าสามารถช่วยเหลือได้** โดยใช้ความต้องการของผู้เสียหายเป็นจุดสนใจ เพื่อลดความสงสัยในการตอบข้อซักถาม ดังนั้น จึงควรระมัดระวังการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางออนไลน์ และควรตรวจสอบข้อเท็จจริงจากธนาคารโดยตรงก่อนทำการโอนเงิน

สำหรับรูปแบบภัยการเงินที่พบบ่อยและแนวทางการรับมือได้แก่

๑. แก๊งคอลเซ็นเตอร์ โดยการ**สวมรอยเป็นเจ้าของหน้าทีธนาคาร หรือรัฐ/คนรู้จัก** ก่อนหลอกให้โอนเงิน เช่น บัญชีถูกอายัด โชคดีได้รับรางวัลใหญ่ ต้องจ่ายภาษีก่อน รับเงินคืนที่ตู้ ATM โอนเงินผิดขอให้โอนคืน บัญชีเงินฝากพัวพันกับขบวนการค้ายาเสพติด ต้องโอนเงินมาตรวจสอบ เป็นต้น **หลอกช่วยขอสินเชื่อ** อ้างอนุมัติง่าย แต่ให้โอนค่าธรรมเนียมล่วงหน้า เช่น ค่าเอกสาร ค่าประกัน เป็นต้น และ**หลอกให้ร่วมลงทุน** ในผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่กำลังเป็นกระแสหรือการร่วมลงทุนในต่างประเทศ โดยบอกว่าจะให้ผลตอบแทนสูง ทั้งนี้เมื่อตกเป็นเหยื่อแล้ว ห้ามโอนเงินหรือให้ข้อมูลเด็ดขาด ตรวจสอบกับธนาคาร/หน่วยงานที่ปลายสายกล่าวอ้าง หากโอนเงินไปแล้วให้รีบติดต่อฝ่ายบริการลูกค้าเพื่อขอระงับการโอนและถอน และให้ไปแจ้งความเพื่อลงบันทึกประจำวัน ดังนั้น ผู้บริโภคควรงดการโอนเงินหรือให้ข้อมูลใด ๆ แก่ผู้ที่แอบอ้างอย่างเด็ดขาด

๒. ภัยในโลกออนไลน์ เป็นการหลอกเอาข้อมูลส่วนตัวของเราไปหรือแอบแฝงตัวเข้ามาอยู่ในมือถือ/คอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะในแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ ที่มีการปลอมแปลงได้แนบเนียน และคล้ายเว็บไซต์หรือหน้าหลักใน official ของหน่วยงานจริง

เพื่อทำธุรกรรมทางการเงิน แอปอ้าง/สวมรอยเป็นเราและไปทำ ความผิดต่าง ๆ

๓. แคร่ลูกโซ่ เป็นการหลอกลวงให้ผู้บริโภคเข้าสู่กลุ่ม การออมเงินเพื่อรับดอกเบี้ยสูง การชวนลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล การสมัครสมาชิกแชร์หมุนเวียนเงินและเปลี่ยนเจ้ามือตามรอบ ปัจจุบัน แคร่ลูกโซ่มีกลวิธีที่หลากหลายรูปแบบธุรกิจที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น แต่มีรูปแบบใกล้เคียงกัน เช่น สินค้าเกษตร ร่วมธุรกิจขายตรง/ทัวร์ การลงทุนและการกู้ยืม เป็นต้น สุดท้ายจะมีการอ้างเหตุขัดข้องทางเทคนิค/อุปกรณ์สรรพากรตรวจสอบ และแจ้งว่าบ้านแคร่ล้มละลาย

๔. ภัยอื่น ๆ อาทิ การแอบอ้างเป็นเจ้าของหน้าทีรัฐ เช่น เจ้าของหน้าที ธพท. โดยอ้างว่าผู้เสียหายได้รับสินเชื่อจากธนาคารฯ หรือมีเงินที่โอนติดอยู่ที่ธนาคาร จำเป็นต้องจ่ายค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ สิ่งนี้ ธพท. ไม่ได้ทำแต่มีถูกแอบอ้าง ได้แก่ แจ้งหนี้บัตรเครดิต อายัดบัญชีเงินฝาก โอนเงินเข้ามาเพื่อตรวจสอบ อนุมัติหรือรับรองโครงการเงินกู้ หรือโครงการลงทุน เก็บเงินค่าธรรมเนียมการนำเงินตราต่างประเทศเข้าไทย และการลงทุนในคริปโทเคอร์เรนซี (cryptocurrency) หรือสกุลเงินดิจิทัล เป็นต้น **หลอกให้ลงทุนในคริปโท** โดยการพุดคุยชักชวนลงทุนโดยอ้างว่าได้ผลตอบแทนสูง ส่งลิงก์ให้ผู้เสียหายตอนแรกได้รับผลตอบแทนจริงและสูงมาก แต่กลับไม่ได้ผลตอบแทนตามที่ตกลงไว้ และนำเงินออกไม่ได้ หรือติดต่อกลับไม่ได้ **บัตรอิเล็กทรอนิกส์** สิ่งที่ต้องทำเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ ได้แก่ ไม่บอกข้อมูลส่วนตัวแก่ผู้อื่น สังเกตเครื่อง ATM เปลี่ยนรหัสผ่านบ่อย ๆ อยู่ในระยะที่มองเห็นการทำรายการเมื่อใช้บัตรเครดิตในร้านค้า ตรวจสอบใบบันทึก รายการทุกครั้ง ตรวจสอบรายการใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งธนาคารผู้ออกบัตรทันทีหากมีรายการผิดปกติ และ**การชักชวนซื้อขายบัญชี และบัตร ATM** ที่จูงใจด้วยผลตอบแทนสูง อาจเป็นรูปแบบหนึ่งในการหลอกลวงให้โอนเงิน หรืออาจเข้าข่ายการรับจ้างเปิดบัญชีได้อาจถูกดำเนินคดีอาญาฐานฟอกเงิน

อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคควรรู้จักเงินในยุคดิจิทัลที่มีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันคือ คริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งเป็นหน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน มูลค่าจะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายเป็นหลัก และยังไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้บริโภคต้องศึกษาข้อควรระวังและข้อควรระวัง มีสติและคิดไตร่ตรองก่อนลงทุน เนื่องจากอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงสูง

ท้ายที่สุดนี้ **วิธีป้องกันและรับมือกับภัยทางการเงินที่สำคัญ** คือ **(๑) เช็คให้ชัวร์** เป็นเจ้าหน้าที่/หน่วยงานจริง **(๒) สอบถามให้ลึกและชัดเจน** ไตร่ตรองจากไหน ชวนทำธุรกิจอะไร มีหลักฐานไหม และไม่ควรไว้วางใจง่าย ๆ **(๓) ปรึกษาให้ถูก** โดยขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่หรือสถาบันทางการเงินโดยตรงด้วยตนเอง และ **(๔) หากโอนเงินไปเรียบร้อยแล้ว** รีบติดต่อธนาคารที่ใช้บริการเพื่อขอระงับการโอนและถอนเงินทันที โดยมี**คาถากันภัย** คือ **มีสติ**

อย่าโลภ สงสัยให้ถาม และติดตามข่าวสาร

ตัวอย่างการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืน: “การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและการจ้างงาน เพื่อชุมชน บริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด”

ประเทศไทยมีการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ความยั่งยืนในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและมุ่งส่งเสริมการจ้างงานที่มีผลผลิตในหลายภาคส่วน อาทิ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และกลุ่มธุรกิจเพื่อสังคม โดยมีบริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด เป็นตัวอย่างที่สะท้อนผลลัพธ์การพัฒนาในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม **ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากพระวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้งในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร** โดยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๒ พระองค์ทอดพระเนตรความทุกข์ยากลำบากของประชาชนและปัญหาการปลูกฝิ่น ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ จึงพระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดตั้ง “โครงการพระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขา” ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอย โดยมีวัตถุประสงค์ให้ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ผลไม้หลากหลายชนิดทดแทน แต่เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกที่ได้รับการส่งเสริม อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง และแหล่งรับซื้อ จึงเกิดปัญหาการถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา ประกอบกับในบางช่วงฤดูจะมีผลผลิตที่ล้นตลาด หรือบางครั้งอาจไม่ได้ขนาดที่เหมาะสมสำหรับการจำหน่าย

ด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “สหกรณ์ชาวเขา” และ “โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป” แห่งแรกขึ้น เพื่อช่วยเหลือด้านการรับซื้อผลผลิตจากพืชที่ส่งเสริมในราคาเป็นธรรม โดยนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ในเครื่องหมายการค้า “ดอยคำ”

เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนจัดหาช่องทางกระจายสินค้าสู่ตลาด และจัดให้มีการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารตามแนวพระราชดำริ “**อุตสาหกรรมเกษตรเพื่อการพัฒนาชนบท**” ซึ่งโรงงานหลวงฯ เพื่ออุตสาหกรรมเกษตรของบริษัทฯ ในแต่ละแห่ง ได้ถูกออกแบบตามภูมิสังคม เพื่อให้กลมกลืนสอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่ และดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรในการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมด้านเกษตรกรรม พัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชน และรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อความอยู่ดีกินดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้ดำเนินงานตามพระราชกระแสในการรับช่วงดำเนินกิจการโรงงานหลวงฯ ต่อจากมูลนิธิโครงการหลวง โดยจัดตั้งเป็นนิติบุคคลภายใต้ชื่อ “บริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด” เพื่อดำเนินกิจการในรูปแบบธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business)

บริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด มีกระบวนการทำงานภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑) **ตั้งเป้าหมายเป็นธุรกิจเพื่อสังคม** บริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด มีเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับ**หลักการมีส่วนร่วม** ภายใต้แนวคิด “CSV” (Creating Shared Value) คือ สร้างประโยชน์ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร-ผู้บริโภค-สังคม-บริษัทและพนักงาน และรักษาความเป็นธุรกิจเพื่อสังคมมาอย่างมุ่งมั่นต่อเนื่อง ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดและพฤติกรรมมุ่งสร้างประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าการคิดถึงเพียงแต่ผลกำไร

๒) **กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นต้นแบบของธุรกิจเพื่อสังคมภายใต้ศาสตร์พระราชฯ ที่พัฒนาสร้างสรรค์สินค้าจากชุมชนเพื่อประโยชน์สุขของสังคมโดยรวม”**

โดยบริษัทฯ มีกรอบในการทำงานคือ การเกิดผลกำไรและนำมาใช้อย่างมีเหตุผล มุ่งเน้นการนำผลกำไรมาใช้ในการดูแลพนักงาน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมียุทธศาสตร์ในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรในราคาสูงกว่าท้องตลาด เพื่อรับประกันว่าเกษตรกรปลูกพืชแล้วจะมีรายได้ไปเลี้ยงครอบครัว สอดคล้องกับหลักการมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน

๓) พัฒนา “คน” ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะความเป็นมืออาชีพ ภายใต้สำนึกของจิตอาสา มีความพอเพียง เป็นภูมิคุ้มกันในการก้าวสู่ความยั่งยืน บริษัทฯ ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บังเกิดผลได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งมั่นพัฒนาบุคลากรภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะความเป็นมืออาชีพ และมีการพัฒนา**พื้นฐานความรู้** อีกทั้งมีการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ โดยเปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศได้เข้าเยี่ยมชม ศึกษาดูงานโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปในฐานะต้นแบบธุรกิจเพื่อสังคมที่ยั่งยืน

๔) พัฒนา “ห่วงโซ่การผลิต” โดยมีกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เพื่อให้การดำเนินงานครบวงจรและเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ลดความเสี่ยงจากการขาดความต่อเนื่องกระบวนการผลิตช่วงใดช่วงหนึ่ง โดย “ต้นน้ำ” คือ การผลิตพืชผลที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานและผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ “กลางน้ำ” คือ การรู้จักสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์จนเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และ “ปลายน้ำ” คือ การส่งของให้ถึงมือผู้บริโภคโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางหรือผ่านให้น้อยที่สุด โดยเน้นการพัฒนาช่องทางออนไลน์ บนพื้นฐานการรักษาภาพลักษณ์ของดอยคำอย่างมีคุณภาพและด้วยความเอาใจใส่ในทุกขั้นตอน **ตามหลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา**

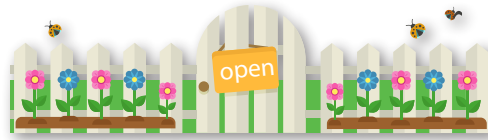
๕) พัฒนา “องค์กร” ให้มีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูง ตามมาตรฐานสากล เพื่อให้มีความพร้อมและสร้างนวัตกรรม บริษัทฯ ได้นำผลกำไรมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ทำให้ผู้บริโภคมีสินค้าคุณภาพดี ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีการสร้างมูลค่าเพิ่ม

ให้กับสินค้าเพื่อตอบสนองโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลายมากขึ้น มีเครือข่ายจำหน่ายสินค้าจำนวนมาก สามารถซื้อสินค้าของดอยคำได้ทั่วประเทศ **สอดคล้องกับหลักความรู้ และการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา**

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ปัจจุบัน บริษัท ดอยคำผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด ดำเนินงานผ่านโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปทั้งหมด ๔ แห่ง ได้แก่ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๑ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๒ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๔ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อดำเนินการส่งเสริม รับซื้อ พัฒนา และแปรรูปผลผลิตให้เป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพในราคาที่จับต้องได้โดยบริษัทฯ ได้น้อมนำ**หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** อาทิ **หลักการมีส่วนร่วม ความรู้ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา** มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจอันมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ส่งผลให้บริษัทฯ สามารถสร้างงานและสร้างอาชีพให้กับผู้ที่อยู่ไกลจากตัวเมือง โดยเฉพาะกลุ่มชาวไร่และชาวเขาสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม ทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เติบโต ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยเฉพาะการเป็นสำคัญในการผลิตดอยคำเป็นดอยเกษตร เป็นป่า เป็นแหล่งอาหารที่ยั่งยืน รวมทั้งมุ่งเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม และการใช้พลังงานต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด **สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน**

อถนการล่งเลริมออิฐ รงอได้ และพัฒนาคณภพชีวิต

**พัฒนออิฐอแก้
ปัญหาคเรษฐกิฐฐนรก**
นางพุง บอแยม วุฒิออสถ
จ.กฤษฎนบุรี ร่วมกับคณาการ
ออมสินภค ๕ และวิทยาลัย

การอิฐเทคณคณนทบุรี จัตอบรมลัศฐฐออิฐ “ช่งช่อมคเร้องใช้
ไฟฟ้ในครวเรือน” เพ่อเลริมสร้งคความร้ พัฒนาคักษะค่านอิฐฟ
งานช่ง และงานฝมือ ให้แก่ลุ่มผู้ประกอบการรายย้อย และวิสาทกิจ
ชุมชน ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ เม.ย. ๒๕๖๕ ณ ศูนย์การเรียนร้วิธิธรรม
วิธิไทย บ่านแม่คณ อ.ท่งม่ง

**อบรมให้คความร้การก่าเกษคธรรมชชาติ ตามนอวทงปรัชญา
ของคเรษฐกิฐพอเพียง** นายธนิต สมแก้ว วุฒิออสถ ๑ จ.พัทลุง
และประธานศูนย์เรียนร้คเรษฐกิฐพอเพียงตามรอยพ่อ ร่วมกับ
ดร.พงษ์พันธ์ นันทข่วง ศูนย์เรียนร้การก่าเกษคธรรมชชาติ
จ.ล่ำพูน และ ดร.วิรัช ทวีปรีดา ผู้ช่วยคณบติฝ่ยวิซการ มหาวทิยาลัย
สงขลานครินทร์ เป็นวิยการให้คความร้การเกษคธรรมชชาติ ตามนอวทง
ปรัชญาของคเรษฐกิฐพอเพียง โดยมุ่งเน้นการร้จรง เข้าใจจรง และ
ทำได้จรง ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้แก่ครอบครวเกษคธรรที่ยากไร
ด้อยโอกาส หรือประสบบสภวะวิฤติ ระหว่างวันที่ ๗-๙ เม.ย. ๒๕๖๕
ณ ศูนย์เรียนร้คเรษฐกิฐพอเพียงตามรอยพ่อบ่านท่งคค อ.เมืองพัทลุง

แลกเปลียนเรียนร้การก่าเกษคธรรอินทริย เมื่อวันที่ ๖ พ.ค. ๒๕๖๕
นายทงพล พัฒนาคช วุฒิออสถ จ.เลย เจ้าของสวณล่งเผือก
ด้อยรับคณะเกษคธรรจจากองทุนสวณยงพาราละกลุ่มเกษคธรร
ยงพาราลองนงม จ.มุกดาหาร โดยแลกเปลียนคความร้การก่าเกษคธ
อินทริย ณ ศูนย์เรียนร้คเรษฐกิฐพอเพียง (สวณล่งเผือก) อ.เชียงคาน

อถนการอนุรักษ์และพัฒนพัฒนคธรรม

ประคิษฐ์ผิเลื่อจากคัาร่วมนิทรศการเลิมพระเกียรติ

เมื่อวันที่ ๓ พ.ค. ๒๕๖๕ น.ส.อรุณศิริ จุลฤกษ์ วุฒิออสถ จ.นทบุรี
เป็นวิยการสอนการประคิษฐ์ผิเลื่อจากคัาใหม่ คัาฝ่ย คัาทอ้อตลัคณ
พ่นถัน จ.นทบุรี ร่วมทั้ง น.ส.ทิพวรรณ เรืองพลบล นางวรชญา
โตสิริกุลชัย เข้าร่วมกิจกรรมประคิษฐ์ผิเลื่อบนผืนคัา เพ่อไปประคิษฐ์
นิทรศการเลิมพระเกียรติสมเด็จพะนางเจ้าสิริกิติ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพ่นปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคเลิมพระเกียรติ
พระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ ส.ค. ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๑-๑๕
ส.ค. ๒๕๖๕ ณ บริเวณถนนราชค่านิงกลาง กรุงทง

**เรียนร้เพ่อไปชบคเลือน
พิพิธภณท่้องถัน** ระหว่าง

วันที่ ๗-๘ พ.ค. ๖๕ นายประชา
มุนีกุล วุฒิออสถ จ.ปัตตานี
ได้ไปศึกษาเรียนร้การจ้คพิพิธภณท่
โดยเฉพะค่านประวัติศาสตร

วัฒนธรรม และอื่น ๆ เพ่อเพิ่มเติมองค้คความร้ในการจ้คพิพิธภณท่
ในพื้นที่จ้งหวดชยคณภคได้ ณ พิพิธภณท่ประวัติศาสตรเลิมพระเกียรติ
สมเด็จพะเจ้าตากสินมหาราช จ.นทบุรี

อถนการอนุรักษ์และพัฒนพัฒนคธรรมชชาติและ ล่งแวลล่อม

รับมือการเปลียนแปลงสภพภูมิอากาศด้วยเกษคธรรอินทริย

นายครชิต เข้มเลิม กรมการมุลนิจิพัฒนาไท และวุฒิออสถ
จ.ฉะเชิงเทรา ร่วมพบปะพุดคยกับชุมชนในคธกร “รับมือคการ
เปลียนแปลงสภพภูมิอากาศ ด้วยวิธิเกษคธรรอินทริย รอบพ่นที่
ปารอยต่อ ๕ จ้งหวดภคคะวันออก (จ้งหวดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยง
สระแก้ว และจ้งนทบุรี)” เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ ณ บ่านคลองอ้งค่า
อ.วังสมบุรณ์ จ.สระแก้ว

บรรยายการอยู่กับธรรมชาติให้เกิดความสมดุล เมื่อวันที่ ๒๙ เม.ย. ๒๕๖๕ พลเอก วินัย ทันศรี วุฒิสภาฯ จ.ลำพูน เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “เราจะอยู่กับธรรมชาติอย่างไรให้เกิดความสมดุลได้มากที่สุด?” และ “ทำอย่างไรจึงจะช่วยกันสร้างการเปลี่ยนแปลงสู่โลกที่อุดมสมบูรณ์และน่าอยู่อาศัย?” ในการประชุมโต๊ะกลม ระดับนานาชาติแบบผสมผสาน Stockholm+50 Thailand National Consultation ภายใต้หัวข้อการเสวนาเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับพื้นที่ (ภาคเหนือ) : โอกาสเร่งเปลี่ยนผ่านสู่สังคมที่ฟื้นตัวได้เร็ว สมดุล และยั่งยืน” จัดโดยสถานเอกอัครราชทูตราชอาณาจักรสวีเดนประจำประเทศไทย ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UNDP) เพื่อหารือถึงแนวทางการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเร่งการพัฒนาในระดับท้องถิ่น ณ โรงแรม เลอ เมอริเดียน เชียงใหม่

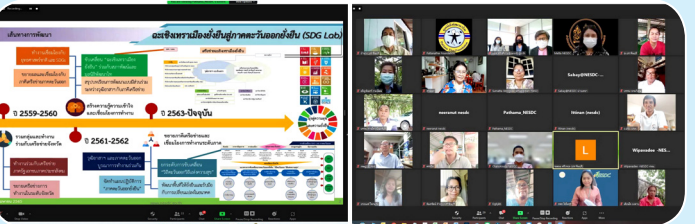
ร่วมประชุมพัฒนารองรับการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ ๒ พ.ค. ๒๕๖๕ นายวิโรจน์ แสงบางกา ประธานวุฒิสภาฯ จ.ชุมพร เชิญภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว อาทิ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว จังหวัดชุมพร องค์กรด้านการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน สมาคมชาวจังหวัดชุมพร ชมรมจิตอาสา โรงพยาบาลชุมพร เขตอุดมศักดิ์ ร่วมประชุมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมี **นายสมพร บังฉิมเพชร** รองผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร เป็นประธาน โดยวุฒิสภาฯ ได้รับมอบหมายให้ประสานกับภาคประชาชนในการสร้างความปลอดภัยจากโควิด-๑๙ ณ บ้านชมแซ อ.เมืองชุมพร

ร่วมถอดบทเรียนการขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งภายใต้ โควิด-๑๙ น.ส.วรวรรณ พลิกามิน ที่ปรึกษาด้านนโยบาย และแผนงาน พร้อมคณะเจ้าหน้าที่ สศช. ลงพื้นที่ถอดบทเรียน การขับเคลื่อนชุมชนเข้มแข็งภายใต้สถานการณ์วิกฤติโควิด-๑๙ ที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนทั่วประเทศ ในทุกมิติ โดยมี **นายบุญลาศ ศรีจันทร์ ประธานฯ และวุฒิสภาฯ จ.สระแก้ว** เป็นผู้ประสานความร่วมมือและบูรณาการทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง ๆ และลงพื้นที่สถาบันการเงินชุมชนบ้านบ่อลูกรัง เพื่อร่วมถอดบทเรียนและขับเคลื่อนชุมชนพึ่งพาตนเอง มีภูมิคุ้มกัน เพื่อรับมือกับบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และเชื่อมโยงนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่จริง ระหว่างวันที่ ๑-๒ พ.ค. ๒๕๖๕ ณ บ้านบ่อลูกรัง และที่ว่าการ อ.วังน้ำเย็น

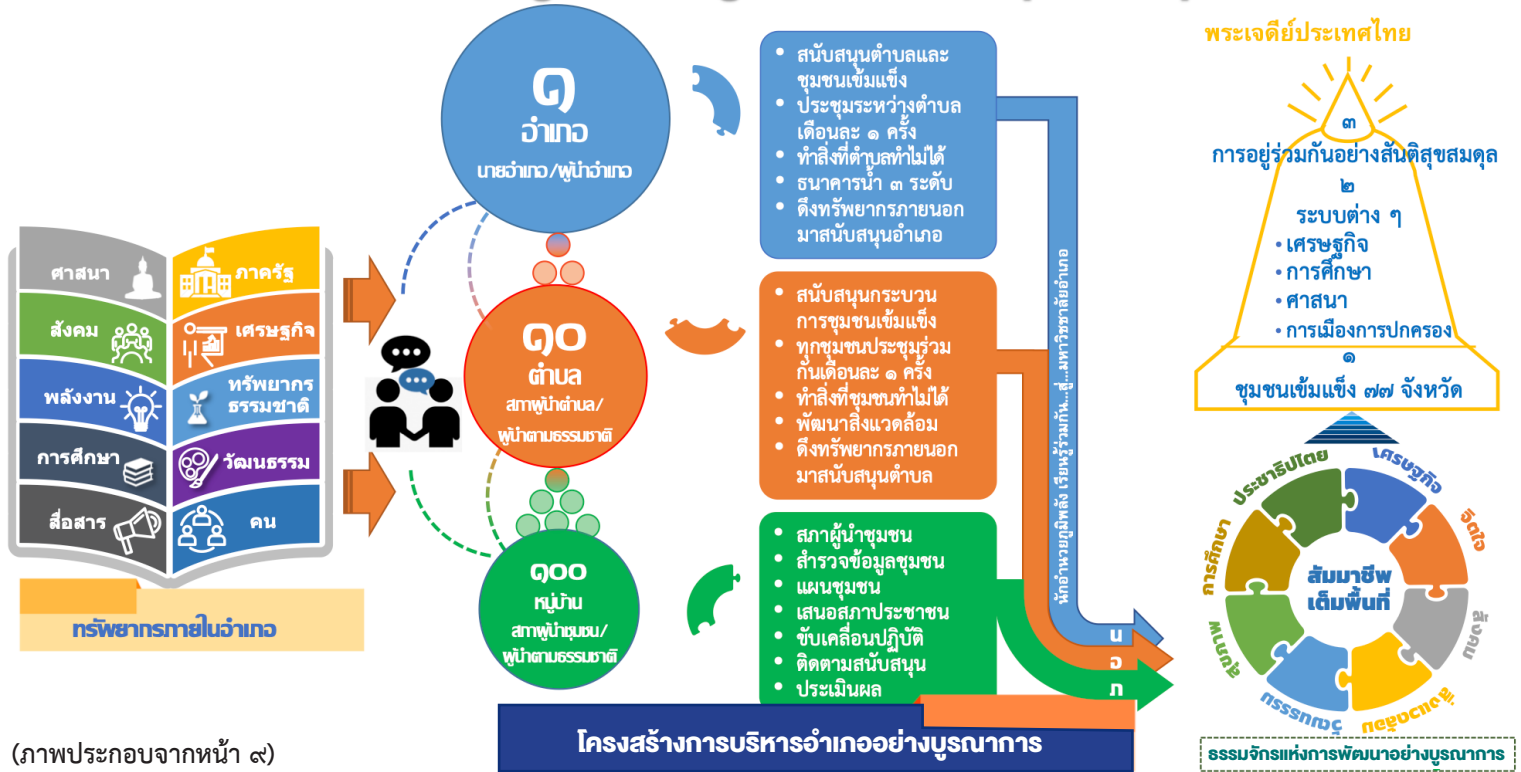
ด้านอื่น ๆ

แนะนำการมอง ให้ ทสม.ปราจีนบุรี ร่วมสมัครเป็น วุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๒ เม.ย. ๒๕๖๕ นางสาวศรี ศรีงาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงและธนาคารสมอง สศช. บรรยายเรื่อง “ธนาคารสมองและบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภาธนาคารสมอง” ในการประชุมออนไลน์ผ่านระบบ Zoom Meeting เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและขยายผลการขับเคลื่อนงานธนาคารสมอง ไปยังภาคีเครือข่าย อาทิ อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จ.ปราจีนบุรี โดยมี **นายเจษฎา มิ่งสมร ประธานวุฒิสภาฯ นายครุฑิต เข้มเฉลิม กรรมการมูลนิธิพัฒนาไท และวุฒิสภาฯ จ.ฉะเชิงเทรา** เป็นผู้ประสานงานการประชุม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ และการขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออกยั่งยืน ซึ่งภาคีเครือข่ายสนใจสมัครเป็นวุฒิสภาธนาคารสมอง

ขอแสดงความยินดี นางแผ้ว สร้อยขิม วุฒิสภาฯ จ.สงขลา ได้รับรางวัล “คนดีศรีวัฒนธรรม” ประจำปี ๒๕๖๕ ในวันอนุรักษ์มรดกไทย ของสำนักงานวัฒนธรรม จ.สงขลา ณ ห้างเซ็นทรัลเฟสติวัล หาดใหญ่ เมื่อวันที่ ๓ เม.ย. ๒๕๖๕ และ **นายจักรชัย ชุมชุม ประธานวุฒิสภาฯ จ.สุรินทร์** ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นด้านพัฒนาการศึกษา จากสมาคมศิษย์เก่าเทา-ชมพู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๕ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การพัฒนาอำเภออย่างบูรณาการสู่แผ่นดิน탄ติสุข (ประดุงสวรรค์บนดิน)

วุฒิสภาฯ ท่านใดต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน องค์ความรู้ รวมถึงข้อคิดเห็นต่างๆ สามารถส่งมาที่

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔๖๒ ถ.กรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. ๑๐๑๐๐ หรือ

✉ brainbank@nesdc.go.th ☎ ๐-๒๒๘๐-๔๐๕๕ ต่อ ๓๕๑๒, ๓๕๑๑, ๓๕๒๔

📞 ๐-๒๒๘๒-๔๐๕๕, ๐-๒๒๘๑-๐๑๒๗ 📺 Brainbank NESDC-ธนาคารสมอง สภาพัฒน์ <http://brainbank.nesdc.go.th>

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตที่ ๑๔/๒๕๖๑

ปณ.ทำเนียบรัฐบาล

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- ☐ ๑. จ่าหน้าไม่ชัดเจน
- ☐ ๒. ไม่มีเลขที่บ้านตามจ่าหน้า
- ☐ ๓. ไม่ยอมรับ
- ☐ ๔. ไม่มีผู้รับตามจ่าหน้า
- ☐ ๕. ไม่มารับภายในกำหนด
- ☐ ๖. เลิกกิจการ
- ☐ ๗. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- ☐ ๘. อื่นๆ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธนาคารสมอง กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม

๔๖๒ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๔-๒๔๔๔ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๔๐๕๕, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗ เว็บไซต์ <http://brainbank.nesdc.go.th>